

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૯૨૯૪/૨૦૨૧

સાથે

સિવિલ એપ્લિકેશન (વચગાળાની રાહત ખાલી કરવા માટે) નં. ૨/૨૦૨૨

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૯૨૯૪/૨૦૨૧ માં

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ. પંચોલી

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની શુદ્ધ નકલ જોવા માંગે છે?	

૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	
---	---	--

=====

દેસાઈ દેવાભાઈ ગેમરભાઈ

વિરુદ્ધ

માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ

=====

ઉપસ્થીત :

અરજદાર(ઓ) નંબર.૨,૩,૪ માટે

શ્રી એ. જે. યાગ્નિક (૧૩૭૨) અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે

શ્રી કમલ ત્રિવેદી, વકીલ જનરલ સાથે શ્રી વિનય બૈરાગર, એ. જી. પી.

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧,૨ માટે

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૨૨ માટે શ્રી ડી. જી. ચૌહાન (૨૧૮)

પ્રતિવાદી (ઓ) નં. ૧૫,૧૮,૨૧ માટે શ્રી એન. એસ. પરમાર (૬૭૮૫)

શ્રી શાલિન મેહતા, વરિષ્ઠ વકીલ સાથે શિખા ડી. પંચાલ (૧૦૭૬૪) પ્રતિવાદી
(ઓ) નંબર ૧૦,૧૧,૧૪,૧૬,૧૭,૧૮,૨૦,૨૩,૨૪,૩,૪,૫,૬,૭,૮ માટે
ડીએસ દ્વારા પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧૨,૧૩,૨૫,૨૬,૨૭,૮ માટે આપવામાં
આવેલી નોટીસ

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧૫,૧૮,૨૧ માટે પાર્થ જે બ્રહ્મભટ્ટ (૯૩૭૩)
પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૨૨ માટે રોનક ડી. ચૌહાન (૭૭૦૯)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ. પંચોલી

તારીખ: ૦૬/૦૫/૨૦૨૨

મૌખિક ચુકાદો

૧. આ પિટિશન ભારતની બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી
છે જેમાં અરજદારોએ નીચેની મુખ્ય દાદ માટે પ્રાર્થના કરી છે:

"(ક) માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગમાં માહિતી નાયબ નિયામક,
વર્ગ-૧ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨
ની જગ્યાઓ માટેની ભરતીની બાબતોમાં પેનલની રચનામાં ફેરફાર
અને ઈન્ટરવ્યુ લેનારાઓની સંખ્યામાં ફેરફાર પર આધારિત મૌખિક

ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા, પિટિશનમાં એનેક્સર – બી (કોલી) પર સામેલ જાહેરાત પર આધારિત, મનસ્વી, ભેદભાવપૂર્ણ, અતાર્કિક છે અને કાયદામાં બદલિશાદા થી પીડાય છે અને તેથી ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪, ૧૬, ૧૮ અને ૨૧ નું ઉલ્લંઘન કરે છે અને તેથી ગેરકાયદેસર અને ગેરબંધારણીય છે તેવું ઠરાવવાની અને જાહેર કરવાની કૃપા કરો અને વધુમાં એનેક્સર-એ પર હાલની પિટિશન સાથે સામેલ ૨૩ ઉમેદવારોની પસંદગી ચાલીને રદ કરવાની અને બાજુ પર રાખવાની કૃપા કરો;

(ખ) પ્રતિવાદીઓને ઇન્ટરવ્યુ લેનારાઓની રચના અને સંખ્યામાં ફેરફાર કર્યા વિના ઇન્ટરવ્યુઅરની પેનલ દ્વારા મૌખિક ઇન્ટરવ્યુની નવી પ્રક્રિયા શરૂ કરવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરો અને વધુમાં પ્રતિવાદીઓને અરજદારો પ્રત્યેના સંભવિત પક્ષપાત અને અન્યાયને રોકવા માટે ઇન્ટરવ્યુઅરની પેનલનો નવો સેટ પ્રદાન કરવા પર વિચાર કરવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરો;

(ગ) આ પિટિશન પેન્ડિંગ હોય ત્યાં સુધી અને તેના અંતિમ નિકાલ સુધી માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગમાં માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ના પદ માટે પસંદગી પામેલા ઉમેદવારોની ચાલીના સંચાલન, અમલીકરણ અને બજાવણી પર સ્ટે (stay) આપવાની

કૃપા કરો અને વધુમાં પ્રતિવાદીઓને એનેક્ષર-એ પરની અંતિમ પસંદગી યાદીમાંથી કોઈપણ ઉમેદવારને રોજગાર ન આપવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરો;

(ઘ) પ્રતીક્ષા યાદી તૈયાર કરવાનો ઠરાવ પસાર ન કરવો એ પ્રતિવાદી નં. ૨ ગુજરાત રાજ્ય (સામાન્ય વહીવટ વિભાગ) ના એનેક્ષર-સી પરના તારીખ ૨૭.૭.૨૦૧૮ ના ઠરાવથી વિપરીત છે અને તેથી તે ભારતની બંધારણની કલમ ૧૬ નું ઉલ્લંઘન કરતું હોવાથી ગેરકાયદેસર અને ગેરબંધારણીય છે તેવું ઠરાવવાની કૃપા કરો."

૨. વર્તમાન પિટિશનમાં સામેલ મુદ્દાને જોતાં, પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોએ સંયુક્ત રીતે વિનંતી કરી કે આ પિટિશનની એડમિશનના તબક્કે અંતિમ સુનાવણી કરવામાં આવે. તેથી, રૂલ. પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૨ માટે વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ મિસ્ટર વિનય બૈરાગર રૂલની નોટિસ બજવણી જતી કરે છે, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ શિખા પંચાલ, મિસ્ટર ડી. જી. ચૌહાણ અને મિસ્ટર એન. એસ. પરમાર સંબંધિત ખાનગી પ્રતિવાદીઓ માટે રૂલની નોટિસ બજવણી જતી કરે છે.

૨.૧ અરજદારો વતી વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એ. જે. યાજ્ઞિક, પ્રતિવાદી નં. ૧ અને ૨ વતી વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ મિસ્ટર વિનય બૈરાગરની સહાય સાથે વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર કમલ બી. ત્રિવેદી, પ્રતિવાદી નં. ૩ થી ૮, ૧૦, ૧૧, ૧૪, ૧૬, ૧૭, ૧૯, ૨૦, ૨૩ અને ૨૪ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ શિખા પંચાલની સહાય સાથે વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર શાલીન મહેતા, પ્રતિવાદી નં. ૨૨ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર ડી. જી. ચૌહાણ અને પ્રતિવાદી નં. ૧૫, ૧૮ અને ૨૧ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એન. એસ. પરમારને સાંભળ્યા.

૩. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ અરજદાર નં. ૧ અને ૪ માટે આ પિટિશનને આગળ ધપાવતા નથી. વિદ્વાન એડવોકેટે પેરા ૬(d) માં માંગવામાં આવેલી રાહત પણ આગળ ધપાવી નથી. આમ, આ પિટિશન માત્ર અરજદાર નં. ૨ અને ૩ માટે ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે.

અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો

૩.૧ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એ. જે. યાફિંકે રજૂઆત કરી કે પ્રતિવાદી – રાજ્ય સરકારે તેના માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગમાં તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૧૫ નો જી.આર. જારી કર્યો હતો અને તેનાથી માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ની ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટેની ભરતી પ્રક્રિયાને સરળ બનાવવા માટે એક સામાન્ય ભરતી સમિતિની રચના કરી હતી. ત્યારબાદ, ભારતની બંધારણની કલમ ૩૦૮ ની જોગવાઈ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, રાજ્ય સરકારે તેના માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગમાં તારીખ ૧૪.૧૧.૨૦૧૮ ના રોજ બે જાહેરનામા જારી કર્યા હતા, જેના દ્વારા માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ના પદો પર નિમણૂક માટેના ભરતી નિયમો ઘડવામાં આવ્યા છે. ત્યારબાદ, ભારતની બંધારણની કલમ ૩૦૮ ની જોગવાઈ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, રાજ્ય સરકારે તેના માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગમાં અન્ય બાબતોની સાથે 'માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા નિયમો, ૨૦૨૦' (જેને અહીં '૨૦૨૦ ના નિયમો' તરીકે ઓળખવામાં આવેલ છે) ઘડતું તારીખ ૦૮.૦૧.૨૦૨૦ નું જાહેરનામું જારી કર્યું.

૩.૨ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર યાફિંકે, ત્યારબાદ, એવી દલીલ કરી કે પ્રતિવાદી નં. ૧ એ ૨૧.૦૧.૨૦૨૧ ના રોજ માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ ની ૮ ખાલી જગ્યાઓ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ની ૧૫

ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે જાહેરાત જારી કરી હતી. ઉક્ત જાહેરાત મુજબ, અરજદારોએ ઉક્ત જગ્યાઓ માટે અરજી કરી હતી અને તેઓ પ્રારંભિક પરીક્ષાઓ, મુખ્ય પરીક્ષાઓ અને ત્યારબાદ ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર રહ્યા હતા. અરજદાર નં. ૨ અને ૩ એ મુખ્ય પરીક્ષાઓ પાસ કરી હતી અને તેથી તેમને ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે સફળ ઉમેદવારોને ૧૦૦ માર્ક્સના મૌખિક ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર રહેવાનું હતું જે પરીક્ષાનો અંતિમ તબક્કો હતો. ઇન્ટરવ્યુ પાંચ દિવસના સમયગાળા માટે એટલે કે ૨૫.૧૧.૨૦૨૧, ૨૬.૧૧.૨૦૨૧, ૨૭.૧૧.૨૦૨૧, ૨૮.૧૧.૨૦૨૧ અને ૩૦.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે તમામ પાંચ દિવસોમાં ઇન્ટરવ્યુ લેનારા સભ્યોની સંખ્યામાં ફેરફાર છે. પ્રથમ દિવસે, ઇન્ટરવ્યુ પેનલમાં પાંચ સભ્યો હતા, જ્યારે પાંચમા દિવસે, પેનલમાં માત્ર બે થી ત્રણ સભ્યો હતા. વધુમાં, અન્ય દિવસો દરમિયાન એટલે કે દિવસ નં. ૨, ૩ અને ૪, પેનલની સંખ્યા ક્યારેય એકસમાન રહી ન હતી.

૩.૩ આ તબક્કે, વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ઇન્ટરવ્યુ પછી, પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ સફળ ૨૩ ઉમેદવારોનું પરિણામ જાહેર કર્યું. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે અરજદારોની પસંદગી કરવામાં આવી નથી. જોકે, જ્યારે અરજદારોને જાણ થઈ કે મૌખિક ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા પેનલની રચનામાં ફેરફાર અને ઇન્ટરવ્યુ લેનારાઓની સંખ્યામાં ફેરફાર પર આધારિત હતી, ત્યારે

અરજદારોએ ઇન્ટરવ્યુની ઉપરોક્ત પ્રક્રિયાને પડકારતી વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરી છે.

૩.૪ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એ. જે. યાજ્ઞિક શરૂઆતમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારોએ મુખ્યત્વે નીચેના આધારો પર ભરતી પ્રક્રિયાને પડકારી છે:

"(ક) પેનલની રચના અને ઇન્ટરવ્યુ લેનારાઓની સંખ્યા દરરોજ બદલાતી રહી. જો રચના અને સંખ્યામાં ફેરફાર થાય છે, તો તે અસમાનતા લાવે છે. સમાનતાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંત તરીકે સમાન તક અને કાયદાનું સમાન રક્ષણ એ જરૂરી બનાવે છે કે ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા દરમિયાન પેનલના સભ્યોની રચના અને સંખ્યા સમાન રહે. આમ, ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયાની રીત અને પદ્ધતિ સ્પષ્ટપણે મનસ્વી, અતાર્કિક, ભેદભાવપૂર્ણ અને ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ નું ઉલ્લંઘન કરે છે;

(ખ) પ્રતિવાદી નં. ૧ નું મનસ્વી રીતે પરીક્ષા યોજવાનું કૃત્ય અને કાયદા દ્વારા ફરજિયાત કર્યા મુજબ ૨૦% ઉમેદવારોની પ્રતીક્ષા યાદી ન બનાવવી;

(ગ) પ્રતિવાદીઓએ શારીરિક રીતે વિકલાંગ ઉમેદવારો માટે કોઈ અનામત પૂરી પાડી નથી; અને

(ઘ) પેનલિસ્ટમાંના એક ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા ટ્વિટર પર નિયમિતપણે ટ્વીટ અપલોડ કરીને ઇન્ટરવ્યુ લેનારાઓને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ કેવી રીતે પાસ કરવો અને ઇન્ટરવ્યુમાં શું કરવું અને શું ન કરવું તેની ટિપ્સ આપતા હતા. આમ, કાયદામાં બદલિશદો છે."

૩.૫ આ તબક્કે, વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર યાજ્ઞિક રજૂઆત કરે છે કે અરજદારો ઉપરોક્ત આધારો (ખ) અને (ગ) એટલે કે પ્રતીક્ષા યાદી અને અનામત નીતિને લગતા આધારો માટે દબાણ કરતા નથી.

૩.૬ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર યાજ્ઞિક મુખ્યત્વે દલીલ કરે છે કે ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા પાંચ દિવસના સમયગાળા માટે ચાલવાની હતી. પહેલા દિવસે, પેનલમાં પાંચ સભ્યો હતા. બાકીના ચાર દિવસ માટે કોરમ સમાન રહ્યું ન હતું દા.ત. પાંચમા દિવસે, પહેલા દિવસના પાંચ પેનલિસ્ટની સરખામણીમાં માત્ર બે થી ત્રણ પેનલિસ્ટ હતા. મૌખિક ઇન્ટરવ્યુનું વેઈટેજ ૧૦૦ માર્ક્સનું હતું. આમ, એવું માની શકાય કે પહેલા દિવસે દરેક પેનલિસ્ટને ઉમેદવારને ૨૦ માંથી માર્ક્સ આપવાની તક મળી હતી. જોકે, પાંચમા દિવસે, માત્ર બે જ પેનલિસ્ટ હોવાથી, એવું લાગે છે કે દરેક પેનલિસ્ટને ઉમેદવારને ૫૦ માંથી માર્ક્સ આપવાની તક મળી હશે. આમ, આવા સંજોગોમાં પક્ષપાત અને ભેદભાવની પૂરી સંભાવના છે કારણ કે પાંચ પેનલિસ્ટ હોવાના કિસ્સામાં પક્ષપાતની સંભાવના માર્કિંગને વધુ અસર કરતી નથી કારણ કે પેનલિસ્ટ જે મહત્તમ વેઈટેજ આપી શકે તે માત્ર ૨૦

માર્ક્સ હતું. જોકે, માત્ર બે પેનલિસ્ટ હોવાના સંજોગોમાં, બંને પેનલિસ્ટ પાસે ૫૦-૫૦ માર્ક્સનું વેઈટેજ હતું અને તેથી ભેદભાવ, મનસ્વીપણું અને તરફદારીની સંભાવના છે. આમ, સમગ્ર પાંચ દિવસના સમયગાળા માટે પેનલ સમાન રહેવી જોઈતી હતી.

૩.૭ આ તબક્કે, વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે રાજ્ય સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ ૧૮મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૫ નો જી.આર. પાંચ સભ્યોની બનેલી પસંદગી/ભરતી સમિતિની નિમણૂકની જોગવાઈ કરે છે. પ્રતિવાદી દ્વારા ઘડવામાં આવેલા નિયમો રચના/સંખ્યામાં ફેરફારની જોગવાઈ કરતા નથી. આમ, જ્યારે પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ, ઇન્ટરવ્યુ લેતી વખતે, પેનલના સભ્યોની અલગ સંખ્યા/રચના દ્વારા ૧૦૧ ઉમેદવારોનો ઇન્ટરવ્યુ લઈને નિયમોના ઉદ્દંધનમાં કાર્ય કર્યું છે, ત્યારે પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ નું ઉદ્દંધન કર્યું છે.

૩.૮ વિદ્વાન એડવોકેટ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે સમાન તક, સમાન વ્યવહાર અને એકસમાન નિર્ણાયકતા એ ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ ને સંચાલિત કરતા મૂળભૂત સિદ્ધાંતો છે. વર્તમાન કેસમાં, ઉપરોક્ત તમામ સિદ્ધાંતો

ગેરહાજર છે અને તેથી પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ મનસ્વી રીતે કાર્ય કર્યું છે, જે ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન છે.

૩.૯ આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલે ભારતની બંધારણની કલમ ૧૬ માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓનો સંદર્ભ આપ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે ઉક્ત કલમ જાહેર રોજગારની બાબતોમાં સમાન તકનો આદેશ આપે છે. જ્યારે જાહેર રોજગારની વાત આવે છે ત્યારે તમામની સાથે સમાન વ્યવહાર થવો જોઈએ અને પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવા માટે સમાન તક આપવી જોઈએ. વિદ્વાન વકીલે, તેથી, વિનંતી કરી કે આ આધાર પર ઇન્ટરવ્યુની સમગ્ર પ્રક્રિયા રદ કરવામાં આવે અને બાજુ પર રાખવામાં આવે.

૩.૧૦ અરજદારો વતી વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એ. જે. યાફ્રિકે ત્યારબાદ રાજ્ય સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૧૫ ના જી.આર. નો સંદર્ભ આપ્યો અને ત્યારબાદ દલીલ કરી કે ઉક્ત ઠરાવ દ્વારા, રાજ્ય સરકારે માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ની જગ્યાઓ પર નિમણૂક માટે પસંદગી/ભરતી સમિતિની રચના કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઉક્ત જી.આર. મુજબ, ઉક્ત સમિતિમાં પાંચ સભ્યો છે.

૩.૧૧ આ તબક્કે, વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ત્યારબાદ રાજ્ય સરકારે ૨૦૨૦ ના પરીક્ષા નિયમો જારી કર્યા. વિદ્વાન વકીલે ઉક્ત નિયમોના નિયમ નં. ૨(a), ૨(b), ૫, ૧૫, ૧૭, ૨૧ અને ૨૬ નો સંદર્ભ આપ્યો. સંબંધિત નિયમોનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પસંદગી/ભરતી સમિતિ ઉપરોક્ત જગ્યાઓના ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ/ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક કરવા માટે સક્ષમ નથી. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પસંદગી સમિતિએ ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે છ સભ્યોની બનેલી ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક કરી. આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલે ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ મળેલી પસંદગી સમિતિની મીટિંગની મિનિટ્સનો સંદર્ભ આપ્યો છે. ઉક્ત મિનિટ્સના ફક્ત નં. ૧૫ થી ૧૮ નો સંદર્ભ આપ્યા પછી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે પસંદગી સમિતિએ છ સભ્યોના બનેલા ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક કરી છે, જેમાંથી એક સભ્ય એટલે કે ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા રાજ્ય સરકારના કોઈપણ વિભાગ સાથે જોડાયેલા નથી.

૩.૧૨ આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલ વધુમાં એવી રજૂઆત કરશે કે ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની રચના કરતી વખતે, પસંદગી/ભરતી સમિતિએ એ હકીકતની પણ નોંધ લીધી હતી કે માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગના સચિવ પરની અન્ય મહત્વની જવાબદારીઓને કારણે, એવી સંભાવના હોઈ શકે કે ઉક્ત સભ્ય હાજર ન રહી

શકે અને તેને ધ્યાનમાં રાખીને, એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે ઉક્ત સભ્યની ગેરહાજરીમાં, ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડના અધ્યક્ષ નીચે મુજબ હશે:

(i) શ્રી વી. એસ. ગઢવી, (આઈ.એ.એસ નિવૃત્ત) અને ભૂતપૂર્વ રાજ્ય મુખ્ય માહિતી કમિશનર, ગુજરાત માહિતી આયોગ.

(ii) માહિતી નિયામક.

૩.૧૩ એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઉક્ત મીટિંગમાં એવો પણ ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે જો કોઈ ચોક્કસ સભ્ય ભારે કામના ભારણને કારણે ઉપલબ્ધ ન હોય, તો તેમના સ્થાને, ઇન્ટરવ્યુ સમયે અન્ય કોઈ સભ્ય હાજર રહી શકે છે.

૩.૧૪ આમ, વિજ્ઞાન વકીલે રજૂઆત કરી કે ભરતી સમિતિએ ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ની મીટિંગમાં નિયમોની બહાર નિર્ણય લીધો છે અને તે રીતે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ/ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની નિમણૂક કરી છે. ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ દ્વારા ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવેલ છે અને તેથી ઇન્ટરવ્યુની સમગ્ર પ્રક્રિયા દૂષિત છે.

વિદ્ધાન વકીલે, તેથી, વિનંતી કરી કે આ આધાર પર પણ ઇન્ટરવ્યુની સમગ્ર પ્રક્રિયા રદ કરવામાં આવે અને બાજુ પર રાખવામાં આવે.

૩.૧૫ વિદ્ધાન વકીલ મિસ્ટર યાફિકે અંતમાં રજૂઆત કરી કે ઇન્ટરવ્યુ સમિતિના પેનલિસ્ટમાંના એક ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા ટ્વિટર પર નિયમિતપણે ટ્વીટ અપલોડ કરતા હતા અને તે રીતે ઉમેદવારોને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ કેવી રીતે પાસ કરવો તેની ટિપ્સ આપતા હતા. આવા ટ્વીટ્સના પરિણામે, ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુઅરે પોતાની ઓળખ સાથે સમાધાન કર્યું છે અને તે અયોગ્ય છે કારણ કે હંમેશા એવી સંભાવના રહે છે કે કેટલાક ઉમેદવારો આવા ઇન્ટરવ્યુઅરનો સંપર્ક કરી શકે. આવા ટ્વીટ્સના પરિણામે, સમગ્ર ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયાની વાસ્તવિકતા અને ઔચિત્ય પોતે જ શંકાસ્પદ છે અને તેથી તેને રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે.

૩.૧૬ આ તબક્કે, વિદ્ધાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે અરજદારોએ ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડાને પ્રતિવાદી પક્ષકાર તરીકે જોડ્યા નથી કારણ કે તેમણે હકીકતમાં કોઈ બદલ્લિયો (mala fide in fact) હોવાનો આક્ષેપ કર્યો નથી. અરજદારોએ માત્ર 'કાયદામાં બદલ્લિયો (mala fide in law)' નો આક્ષેપ કર્યો છે અને તેથી ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડાને પ્રતિવાદી પક્ષકાર તરીકે જોડવા જરૂરી નથી.

૩.૧૭ આ તબક્કે, એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે અરજદારોના વિદ્વાન વકીલે દલીલોની વચ્ચે ૦૨.૦૫.૨૦૨૨ ના રોજ ડ્રાફ્ટ એમેન્ડમેન્ટ રજૂ કરી હતી. ઉક્ત ડ્રાફ્ટ એમેન્ડમેન્ટ દ્વારા, અરજદારોએ વિનંતી કરી છે કે પસંદગી સમિતિ તેમજ ઈન્ટરવ્યુ સમિતિના સભ્ય ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડાને પ્રતિવાદી પક્ષકાર નં. ૨૮ અને ૨૯ તરીકે જોડાવાની મંજૂરી આપવામાં આવે. અરજદારોએ અમુક ફકરાઓ ઉમેરવા પણ વિનંતી કરી છે. જોકે, પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોએ આવા સુધારાનો સખત વિરોધ કર્યો છે. પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોએ દલીલ કરી કે રાજ્યએ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૨ માં એફિડેવિટ દાખલ કરી છે, જેમાં રાજ્ય દ્વારા એક ચોક્કસ દલીલ ઉઠાવવામાં આવી છે કે અરજદારોએ ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડાને પ્રતિવાદી પક્ષકાર તરીકે જોડ્યા નથી, તેમ છતાં, અરજદારોએ ઉક્ત વ્યક્તિને પ્રતિવાદી પક્ષકાર તરીકે જોડવા માટે કોઈ પગલાં લીધા ન હતા. ડ્રાફ્ટ એમેન્ડમેન્ટને પણ આ કોર્ટ દ્વારા ૦૭.૦૪.૨૦૨૨ ના રોજ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેના દ્વારા ખાનગી પ્રતિવાદીઓ/સફળ ઉમેદવારોને પ્રતિવાદી પક્ષકારો તરીકે જોડાવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને ઉક્ત ખાનગી પક્ષકારોને નોટિસ પણ જારી કરવામાં આવી હતી. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ત્યારબાદ આ બાબતે ૨૭મી અને ૨૮મી એપ્રિલ, ૨૦૨૨ ના રોજ અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી હતી અને ત્યારપછી જ ૦૨.૦૫.૨૦૨૨ ના રોજ, અરજદારોએ ડ્રાફ્ટ એમેન્ડમેન્ટ મૂકી છે.

૩.૧૮ આમ, વર્તમાન કેસની ઉપરોક્ત હકીકતોમાં, અરજદારોને તારીખ ૦૨.૦૫.૨૦૨૨ ના ડ્રાફ્ટ એમેન્ડમેન્ટમાં પ્રાર્થના કર્યા મુજબ પિટિશનમાં સુધારો કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવતી નથી.

૩.૧૯ અન્યથા પણ, અરજદારો વતી વિદ્વાન વકીલ મિસ્ટર યાજ્ઞિક દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે અરજદારોએ હકીકતમાં કોઈ બદલો હોવાનો આક્ષેપ કર્યો નથી અને તેથી ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડાને પ્રતિવાદી પક્ષકાર તરીકે જોડવામાં આવ્યા નથી.

૩.૨૦ અરજદારોના વિદ્વાન વકીલે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નીચેના નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપ્યો છે:

(૧) મદન લાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ જે એન્ડ કે રાજ્ય અને અન્ય, ૧૯૯૫

(૩) એસ.સી.સી ૪૮૯ માં નોંધાયેલ;

(૨) મનીષ કુમાર શાહી વિરુદ્ધ શક્તિ રાજ, ૨૦૧૦(૧૨) એસ.સી.સી

૫૭૬ માં નોંધાયેલ; અને

(૩) મદ્રાસ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડેવલપમેન્ટ સ્ટડીઝ અને અન્ય વિ. સંજીવ કુમાર અને અન્ય, ૨૦૧૬(૧) એસ.સી.સી ૪૫૪ માં નોંધાયેલ.

૩.૨૧ ઉપરોક્ત નિર્ણયોના સંબંધિત ફકરાઓનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે, ઉપરોક્ત તમામ નિર્ણયોમાં, સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું છે કે ગુણદોષ પર ઇન્ટરવ્યુ ટેસ્ટના પરિણામને એવા ઉમેદવાર દ્વારા સફળતાપૂર્વક પડકારી શકાય નહીં જે ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુમાં પસંદગી પામવાની તક લે છે અને જે આખરે પોતાને અસફળ માને છે. વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે ઉપરોક્ત નિર્ણયો અરજદારોની વિરુદ્ધ છે, જોકે, વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં, એસ્ટોપેલ નો ઉપરોક્ત સિદ્ધાંત લાગુ પડશે નહીં. વિદ્વાન વકીલ રજૂઆત કરે છે કે વર્તમાન કેસમાં, અરજદારો ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર થયા હતા અને ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા પૂરી થયા પછી, જ્યારે તેમણે અન્ય ઉમેદવારો પાસેથી પૂછપરછ કરી, ત્યારે તેઓને જાણવા મળ્યું કે ઇન્ટરવ્યુની અલગ અલગ તારીખો પર ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના અને સંખ્યા અલગ હતી. આમ, જ્યારે અરજદારોને ઉક્ત પાસા વિશે જાણ થઈ, ત્યારે તેઓએ વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરી છે.

૩.૨૨ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર ચાફિંકે ત્યારબાદ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

(૧) રામજીત સિંહ કરદમ વિ. સંજીવ કુમાર અને અન્ય, ૨૦૨૦ એસ.સી.સી ઓનલાઈન એસ.સી. જજટ માં નોંધાયેલ;

(૨) રાજ કુમાર વિ. શક્તિ રાજ, ૧૯૯૭(૯) એસ.સી.સી ૫૨૭ માં નોંધાયેલ;

(૩) જે એન્ડ કે એસ.એસ.આર.બી વિ. નીલમ ગુપ્તા, ૨૦૧૨ એસ.સી.સી ઓનલાઈન J & K ૧૨૦ માં નોંધાયેલ;

(૪) કેરળ હાઈકોર્ટ દ્વારા W.A. નં.૧૪૯૬/૨૦૦૪ માં હાઈકોર્ટ ઓફ કેરળ વિ. સિરાજ ના કેસમાં આપેલ નિર્ણય; અને

(૫) ઈ. પી. રોયપ્પા વિ. તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય, (૧૯૭૪) જ એસ.સી.સી ૩ માં નોંધાયેલ.

૩.૨૩ ઉપરોક્ત નિર્ણયોના સંબંધિત ફકરાઓનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી કે રાજ્યમાં પદ પરની પસંદગી અને નિમણૂક નાગરિકોને કલમ ૧૪ અને ૧૬ હેઠળ ખાતરી આપવામાં આવેલા મૂળભૂત અધિકારોને અનુરૂપ હોવી જોઈએ. જાહેર સેવામાં વ્યક્તિઓની પસંદગી કરવામાં રાજ્યનો

ઉદ્દેશ્ય હંમેશા આશ્રય અને તરફદારીને ટાળીને, નોકરી માટે શ્રેષ્ઠ અને સૌથી યોગ્ય વ્યક્તિ પસંદ કરવાનો રહ્યો છે. ગુણવત્તા આધારિત પસંદગી, જેનું નિષ્પક્ષ અને ઉદ્દેશ્યપૂર્ણ રીતે પરીક્ષણ કરવામાં આવે છે, તે કોઈપણ ઉપયોગી અને કાર્યક્ષમ જાહેર સેવાનો આવશ્યક પાયો છે. જોકે, વર્તમાન કેસમાં, અરજદારોને જાણવા મળ્યું કે ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા પૂરી થયા પછી સમય સમય પર ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના અને સંખ્યા બદલાઈ ગઈ હતી. વધુમાં જ્યારે સરકારી ઠરાવ અને પરીક્ષા નિયમોની બહાર ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી, ત્યારે અરજદારોએ વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરી છે. વિદ્વાન વકીલ ત્યારબાદ રજૂઆત કરશે કે 'હકીકતમાં બદલ્યા' અને 'કાયદામાં બદલ્યા' એ કાયદામાં બે જાણીતા ખ્યાલો છે. વર્તમાન કિસ્સો 'કાયદામાં બદલ્યા' નો છે. 'કાયદામાં બદલ્યા' નો અર્થ છે, કાયદેસર બહાના વિના કરવામાં આવેલું કંઈક અને 'કાયદામાં બદલ્યા' એ સત્તાનો દૂષિત ઉપયોગ પણ છે. વર્તમાન કેસમાં, જ્યારે પસંદગી સમિતિ/ભરતી સમિતિએ ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક કરી છે જેમાં બહારની વ્યક્તિ ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડાની ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે નિમણૂક કરવામાં આવી છે અને ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુઅરે ટિપ્સ આપીને ટ્વિટર પર ટ્વીટ કર્યું છે, ત્યારે આ વર્તમાન કિસ્સો 'કાયદામાં બદલ્યા' નો છે.

૩.૨૪ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર યાજ્ઞિકે નોટિસ જારી કરતી વખતે આ પિટિશનમાં આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨૧.૧૨.૨૦૨૧ ના આદેશનો

સંદર્ભ આપ્યો છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે આ કોર્ટે પ્રથમદર્શી રીતે અવલોકન કર્યું છે કે જ્યારે પાંચ સભ્યોની ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના કરવામાં આવી છે ત્યારે તે ફરજિયાત હતું કે ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયાના કાર્યકાળ દરમિયાન, ઇન્ટરવ્યુ સમિતિમાં તમામ પાંચ સભ્યોનો સમાવેશ થવો જોઈએ. આ એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે છે કે તમામ ઉમેદવારોને સમાન રીતે ધ્યાનમાં લેવાની તક મળે અને તેથી ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ દ્વારા ન્યાયી અને પારદર્શક રીતે વિચારણા કરવાના અરજદારોના અધિકારનું સ્પષ્ટપણે ઉલ્લંઘન થયું છે. આ કોર્ટે એ પણ અવલોકન કર્યું છે કે જ્યારે એ સ્પષ્ટ છે કે તમામ પાંચ દિવસોમાં પસંદગી સમિતિ પાસે સમાન સંખ્યામાં સભ્યો ન હતા, ત્યારે પ્રથમદર્શી રીતે, ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા દૂષિત ગણાશે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે આવા પ્રથમદર્શી અવલોકનો કર્યા પછી, આ કોર્ટે અરજદારોની તરફેણમાં વચગાળાની રાહત આપી છે.

૩.૨૫ વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર ચાફિન્કે, તેથી, વિનંતી કરી કે વર્તમાન પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવે અને તે દ્વારા વર્તમાન પિટિશનમાં માંગવામાં આવેલી રાહતો અરજદારોને આપવામાં આવે.

પ્રતિવાદી – રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો

૪. બીજી તરફ, વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ મિસ્ટર કમલ ત્રિવેદીએ આ પિટિશનનો સખત વિરોધ કર્યો છે. વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલએ, શરૂઆતમાં, મહત્વપૂર્ણ ઘટનાઓના ક્રમનો સંદર્ભ આપ્યો છે.

૪.૧ તેનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ૨૧.૦૧.૨૦૨૧ ના રોજ, માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ ની ૮ ખાલી જગ્યાઓ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ની ૧૫ ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે જાહેરાત પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત જાહેરાત મુજબ, અરજીઓ આમંત્રિત કરવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ ૨૭.૦૬.૨૦૨૧ ના રોજ સંયુક્ત પ્રારંભિક પરીક્ષા લેવામાં આવી હતી જે ૩૯૬ ઉમેદવારો દ્વારા પાસ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, સફળ ૩૯૬ ઉમેદવારોને સંયુક્ત મુખ્ય પરીક્ષામાં બોલાવવામાં આવ્યા હતા જે ૦૪.૦૮.૨૦૨૧ ના રોજ લેવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ, ભરતી સમિતિની મીટિંગ બોલાવવામાં આવી હતી, જેમાં, દસ્તાવેજની ચકાસણી માટે કટ ઓફ માર્ક્સની મર્યાદા પાસ કરી હોવાથી શોર્ટલિસ્ટ થયેલા ૧૩૭ ઉમેદવારોને બોલાવવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. આ ઉપરાંત, ઉક્ત સમિતિએ ઉમેદવારોના મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની પણ રચના કરી હતી. ત્યારબાદ, ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ, ફરી એકવાર ભરતી સમિતિની મીટિંગ બોલાવવામાં આવી હતી, જેમાં ૧૩૭

શોર્ટલિસ્ટ કરાયેલા ઉમેદવારોના દસ્તાવેજો તેમજ કટ ઓફ લેવલની ચકાસણી કર્યા પછી, એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે ૧૦૧ ઉમેદવારોને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવશે. ત્યારબાદ ૨૫.૧૧.૨૦૨૧ થી ૨૭.૧૧.૨૦૨૧, ૨૮.૧૧.૨૦૨૧ અને ૩૦.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યા હતા. અરજદારોનો ઇન્ટરવ્યુ ૨૬.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ લેવામાં આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ ૧૦૧ ઉમેદવારોમાંથી દરેક દ્વારા મેળવેલા માર્ક્સના આધારે ૦૨.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ ૨૩ ઉમેદવારોની અંતિમ પસંદગી યાદી જાહેર કરવામાં આવી હતી. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ત્યારબાદ અરજદારોએ ૧૪.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરી છે.

૪.૨ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે ત્યારબાદ ૨૦૨૦ ના પરીક્ષા નિયમોનો સંદર્ભ આપ્યો છે, જેની નકલ પૃષ્ઠ ૨૪ પર રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે. વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે, વધુ ખાસ કરીને, ઉક્ત નિયમોના નિયમ નં. ૨(a), ૨(b), ૪, ૫ અને ૧૬ નો સંદર્ભ આપ્યો છે અને તેના પર આધાર રાખ્યો છે. વિદ્વાન એ.જી. એ ત્યારબાદ ઉક્ત નિયમોના અનુસૂચિ I અને અનુસૂચિ II નો સંદર્ભ આપ્યો. તેનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે નિયમ ૪ ભરતી સમિતિને પરીક્ષકની નિમણૂક અને પરીક્ષાના સંચાલનને લગતી તમામ બાબતોને તેના દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા અનુસાર અને સરકારના તે અંગેના આદેશને અનુરૂપ નિયંત્રિત કરવાની સત્તા આપે છે. એવું વધુમાં રજૂ

કરવામાં આવ્યું છે કે અનુસૂચિ II મુજબ, ઇન્ટરવ્યુ ૧૦૦ માર્ક્સનો રહેશે જેમાં કોઈપણ લઘુત્તમ ક્વોલિફાઇંગ માર્ક્સ રહેશે નહીં જેવું કે ઉક્ત અનુસૂચિના સેક્શન ૪ માં દર્શાવવામાં આવ્યું છે. એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે મુખ્ય પરીક્ષા અને ઇન્ટરવ્યુમાં ઉમેદવારો દ્વારા મેળવેલા માર્ક્સ ઉમેદવારોનું અંતિમ રેન્કિંગ નક્કી કરશે. આ તબક્કે, એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે અનુસૂચિ II નો સેક્શન ૪ જોગવાઈ કરે છે કે ઇન્ટરવ્યુ ૧૦૦ માર્ક્સનો રહેશે. જોકે, સેક્શન ૪ માં ઇન્ટરવ્યુ સંબંધિત અન્ય પાસાં વિશે કોઈ ઉલ્લેખ નથી.

૪.૩ આ તબક્કે, વિદ્વાન એ.જી. વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે નિયમ ૪ મુજબ, ભરતી સમિતિ ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ/ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની નિમણૂક કરવા સક્ષમ છે અને તેથી ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ મળેલી પસંદગી સમિતિની મીટિંગમાં ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની રચના કરવામાં આવી હતી. આમ, જ્યારે ભરતી સમિતિ દ્વારા નિયમ ૪ મુજબ ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના કરવામાં આવી હતી, ત્યારે એવું કહી શકાય નહીં કે ૨૦૨૦ ના પરીક્ષા નિયમોમાં ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની કોઈ જોગવાઈ નથી.

૪.૪ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે ત્યારબાદ દલીલ કરી કે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની રચના કરતી વખતે, ભરતી સમિતિએ એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે માહિતી અને

પ્રસારણ વિભાગના સચિવ પરની અન્ય મહત્વની જવાબદારીઓને કારણે, એવી સંભાવના હોઈ શકે કે ઉક્ત સભ્ય હાજર ન રહી શકે અને તેને ધ્યાનમાં રાખીને, એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે ઉક્ત સભ્યની ગેરહાજરીમાં, ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડના અધ્યક્ષ નીચે મુજબ હશે:

(i) શ્રી વી. એસ. ગઢવી, (આઈ.એ.એસ નિવૃત્ત) અને ભૂતપૂર્વ રાજ્ય મુખ્ય માહિતી કમિશનર, ગુજરાત માહિતી આયોગ.

(ii) માહિતી નિયામક.

જ.પ ત્યારબાદ, ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ, ફરી એકવાર માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગની ભરતી સમિતિ બોલાવવામાં આવી અને દસ્તાવેજોની ચકાસણી અંગે હાથ ધરાયેલી કવાયતનું મૂલ્યાંકન કર્યા પછી અને કટ ઓફ લેવલને ધ્યાનમાં લીધા પછી, એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે ૧૦૧ ઉમેદવારોને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવશે. તે જ સમયે, ભરતી સમિતિએ વધુમાં ઠરાવ કર્યો કે નાયબ સચિવ, સામાન્ય વહીવટ વિભાગ તેમની અનુકૂળતા મુજબ ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર રહી શકે છે. ત્યારબાદ, ૧૦૧ ઉમેદવારોનો મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યો હતો, જેમાં દરરોજ ઇન્ટરવ્યુ પહેલા ૨૫.૧૧.૨૦૨૨ ના રોજ ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવેલા ઉમેદવારોને કોડ નંબર એટલે કે A ૧ થી A ૧૦ અને A ૧૧ થી

A ૨૦ સોંપવામાં આવ્યા હતા. તેવી જ રીતે, ૨૬.૧૧.૨૦૨૨ ના રોજ ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવેલા ઉમેદવારોને કોડ નંબર B ૧ થી B ૧૦ અને B ૧૧ થી B ૨૦ સોંપવામાં આવ્યા હતા. તેવી જ રીતે, અન્ય ત્રણ દિવસો માટે પણ, અનુક્રમે ૨૭.૧૧.૨૦૨૧, ૨૮.૧૧.૨૦૨૧ અને ૩૦.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ લેવામાં આવેલા ઇન્ટરવ્યુ માટે ઉમેદવારોને કોડ નંબર C ૧ થી C ૧૦ અને C ૧૧ થી C ૨૦, D ૧ થી D ૧૦ અને D ૧૧ થી D ૨૦ અને E ૧ થી E ૧૦ અને E ૧૧ થી E ૨૦ સોંપવામાં આવ્યા હતા. એ પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઉમેદવારોની ઓળખ જાહેર ન થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે ઓપન ડ્રો સિસ્ટમ (open draw system) અપનાવીને તમામ ઉમેદવારોને ઉક્ત કોડ નંબરો સોંપવામાં આવ્યા હતા. દરેક ૧૦૧ ઉમેદવારો દ્વારા મેળવેલા માર્ક્સના આધારે, ૨૩ ઉમેદવારોની અંતિમ પસંદગી યાદી ૦૨.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ જાહેર કરવામાં આવી હતી.

૪.૬ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ ત્યારબાદ રજૂઆત કરશે કે પ્રશ્ન હેઠળની ભરતી માટે અપનાવવામાં આવેલી કાર્યપદ્ધતિ ન્યાયી, વાજબી અને કાયદેસર છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઉમેદવારોના મૌખિક ઇન્ટરવ્યુના તબક્કા સહિત દરેક તબક્કે સમાન તક પૂરી પાડવામાં આવી હતી. આમ, ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ નું કોઈપણ રીતે ઉલ્લંઘન થયું નથી. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પેનલના સભ્યોની સંખ્યામાં ફેરફાર અને રચનામાં ફેરફાર અંગે

અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો ગેરસમજભરી છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે એવું ક્યાંય પણ નિર્ધારિત નથી કે પેનલના ચોક્કસ સભ્યો દ્વારા ઉમેદવારોનો ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવશે. તેથી, તે સંબંધમાં કોઈપણ નિયમો અથવા વિનિયમોની ગેરહાજરીમાં અને ખાસ કરીને પેનલના સભ્યોના કોરમ (quorum) ના સંબંધમાં, એવું કહી શકાય નહીં કે ઇન્ટરવ્યુ સમિતિએ મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ યોજવામાં કોઈ અયોગ્યતા આચરી છે અથવા મનસ્વી રીતે કાર્ય કર્યું છે. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે અરજદારોનો એવો કેસ નથી કે પેનલના સભ્યોની સંખ્યામાં ફેરફાર કોઈ ત્રાંસા હેતુથી કરવામાં આવ્યો હતો. વાસ્તવમાં ભરતી સમિતિ એ હકીકતથી વાકેફ હતી કે અન્ય જવાબદારીઓને જોતાં, એવું બની શકે કે કેટલાક પેનલ સભ્યો ગેરહાજર રહે અને તેને ધ્યાનમાં રાખીને ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ અને ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ નિર્ધારિત ભરતી સમિતિની મીટિંગમાં ઉક્ત પાસાની નોંધ લેવામાં આવી હતી.

૪.૭ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ, આ તબક્કે, પ્રતિવાદી નં. ૧ વતી દાખલ કરવામાં આવેલી એફિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાયના પેરા ૭.૧ અને ૭.૨ માં કરવામાં આવેલી રજૂઆતોનો સંદર્ભ આપે છે.

૪.૮ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે ત્યારબાદ ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા દ્વારા ટ્વિટર પર અપલોડ કરાયેલા ટ્વીટ્સનો સંદર્ભ આપ્યો. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઉક્ત ટ્વીટ્સ ખૂબ જ સામાન્ય છે અને તે વાંચતા એમ કહી શકાય નહીં કે તે વર્તમાન ભરતી પ્રક્રિયા સાથે સંબંધિત અથવા જોડાયેલા છે.

૪.૯ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ ત્યારબાદ દલીલ કરશે કે એકવાર અરજદારોએ ભરતી પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હોય અને જ્યારે તેઓ પસંદ ન થયા હોય, ત્યારે તેમને ઇન્ટરવ્યુ સમિતિના પેનલ સભ્યોની રચના/સંખ્યા અંગેની ઉપરોક્ત તમામ દલીલો લેતા અટકાવવામાં આવે છે.

૪.૧૦ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે:

- (i) શ્રી ઈશ્વરચંદ્ર વિ. શ્રી સત્યનારાયણ સિંહા ના કેસમાં, (૧૯૭૨) ૩ એસ.સી.સી ૩૮૩ માં નોંધાયેલ;
- (ii) મિસ આરતી સપ્તુ વિ. જે એન્ડ કે રાજ્ય, (૧૯૮૧) ૨ એસ.સી.સી ૪૮૪ માં નોંધાયેલ;
- (iii) અરુણ કુમાર મોદી વિ. રાજસ્થાન રાજ્ય, ૧૯૭૪ એસ.સી.સી ઓનલાઈન **Raj** ૧૬૪ માં નોંધાયેલ;

(iv) અશોકકુમાર વિ. બિહાર રાજ્ય, (૨૦૧૭) ૪ એસ.સી.સી
૩૫૭ માં નોંધાયેલ; અને

(v) મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિ. ડૉ. બુદ્ધિકોટા એ. સુબ્બારાવ ના કેસમાં,
(૧૯૯૩) ૩ એસ.સી.સી ૭૧ માં નોંધાયેલ.

૪.૧૧ ઉપરોક્ત નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, મુખ્યત્વે એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે જ્યાં કોરમ નક્કી કરવા માટે કોઈ નિયમ અથવા વિનિયમ અથવા અન્ય કોઈ જોગવાઈઓ ન હોય, ત્યાં બહુમતી સભ્યોની હાજરી માન્ય મીટિંગની રચના કરશે. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વર્તમાન કેસમાં પણ એવો કોઈ નિયમ નથી કે જેમાં ઇન્ટરવ્યુ સમિતિના તમામ સભ્યોએ એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને વાઈવા વોસી પરીક્ષણ કરવું જોઈએ અને તે ભરતી સમિતિએ નક્કી કરવાનું છે કે શું તેના તમામ સભ્યો એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને તમામ ઉમેદવારોની તપાસ કરશે કે શું તેના કેટલાક સભ્યો તે કાર્ય નિભાવી શકશે. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે બદઈરાદો કાનૂની અથવા તથ્યપૂર્ણ હોઈ શકે છે પરંતુ બંને ધારી શકાય નહીં અથવા સહેલાઈથી અનુમાન કરી શકાય નહીં અને તે માટે મજબૂત પુરાવા અને અકાટ્ય સાબિતીની જરૂર છે. વર્તમાન કેસમાં, અરજદારોએ કોઈપણ સામગ્રી આપ્યા વિના કાયદામાં બદઈરાદો ધારી લીધો છે.

૪.૧૨ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જે નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં લાગુ પડશે નહીં. વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે, તેથી, વિનંતી કરી કે વર્તમાન પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે.

ખાનગી પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો

૫. મોટાભાગના ખાનગી પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર શાલીન મહેતાએ વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો અપનાવી છે. જોકે, વિદ્વાન મિસ્ટર મહેતાએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારોના આક્ષેપ મુજબ કોઈપણ નિયમો, વિનિયમો અથવા ઠરાવનું કોઈ ઉલ્લંઘન થયું નથી. રચનામાં પણ કોઈ ફેરફાર નથી અને ઇન્ટરવ્યુના કેટલાક દિવસોમાં માત્ર કોરમ/સંખ્યા બદલાઈ છે. જોકે, એવો કોઈ નિયમ નથી જે ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન કોઈ ચોક્કસ સભ્યોના કોરમની જોગવાઈ કરતો હોય. તેનાથી વિપરિત, ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ અને ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ મળેલી ભરતી સમિતિની મીટિંગોમાં, તેઓએ કેટલાક પાસાઓ પર વિચાર કર્યો હતો અને

અવલોકન કર્યું હતું કે ભારે કામના ભારણને કારણે એક અથવા બે સભ્યો ઇન્ટરવ્યુના તમામ પાંચ દિવસ હાજર ન પણ રહી શકે. એવું વધુમાં રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ૨૦૨૦ ના નિયમોના નિયમ ૨(b) સાથે વાંચેલા નિયમ ૪ ભરતી સમિતિને ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની નિમણૂક કરવાની સત્તા આપે છે અને તેથી જ્યારે ભરતી સમિતિએ ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક કરી છે, ત્યારે એવું કહી શકાય નહીં કે ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ/સમિતિની નિમણૂક કાયદાની કોઈપણ જોગવાઈ વિના કરવામાં આવી છે.

૫.૧ વિદ્વાન સિનિયર વકીલ વધુમાં રજૂઆત કરશે કે અરજદારોએ પિટિશનના મેમોમાં એવો કોઈ ઉલ્લેખ કર્યો નથી કે કુ. ફાલ્ગુની વસાવડા ઇન્ટરવ્યુ સમિતિમાં સભ્ય બનવા સક્ષમ નથી. વધુમાં કહેવાતા ટ્વીટ્સ ખૂબ જ સામાન્ય સ્વભાવના છે અને વાસ્તવમાં અરજદારોએ એ સ્થાપિત કરવાનું છે કે સભ્યોમાંના એક દ્વારા આપવામાં આવેલી ઉક્ત કહેવાતી ટિપ્સને કારણે કોઈપણ ઉમેદવારને લાભ થયો છે.

૫.૨ વિદ્વાન સિનિયર વકીલે રજૂઆત કરી કે અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જે નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ

પડતા નથી. વિદ્વાન સિનિયર વકીલ મિસ્ટર મહેતાએ, તેથી, આ પિટિશન ફગાવી દેવા વિનંતી કરી.

૬. વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર ડી. જી. ચૌહાણ અને વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એન. એસ. પરમારે પણ વિદ્વાન સિનિયર એડવોકેટ મિસ્ટર શાલીન મહેતા દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો અપનાવી છે અને વિનંતી કરી છે કે આ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે.

અર્થા અને તારણો

૭. પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીમાંથી પસાર થયા પછી, તે બહાર આવશે કે ૨૧.૦૧.૨૦૨૧ ના રોજ, માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-૧ ની ૮ ખાલી જગ્યાઓ અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ-૨ ની ૧૫ ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે જાહેરાત પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી હતી. અરજદારોએ ઉપરોક્ત જાહેરાત મુજબ અરજી સબમિટ કરી હતી. અરજદારો અન્ય ઉમેદવારો સાથે ૨૭.૦૬.૨૦૨૧ ના રોજ લેવાયેલી પ્રારંભિક પરીક્ષામાં હાજર રહ્યા હતા. ઉક્ત પ્રારંભિક પરીક્ષા ૩૯૬ ઉમેદવારો દ્વારા પાસ કરવામાં આવી હતી જેમાં અરજદારોનો પણ સમાવેશ થાય છે જેમને ત્યારબાદ ૦૪.૦૮.૨૦૨૧ ના રોજ

લેવાયેલી સંયુક્ત મુખ્ય પરીક્ષા માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા. મુખ્ય પરીક્ષા પૂરી થયા પછી, ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ ભરતી સમિતિની મીટિંગ બોલાવવામાં આવી હતી, જેમાં કટ ઓફ માર્ક્સની મર્યાદા પાસ કરી હોવાથી શોર્ટલિસ્ટ થયેલા ૧૩૭ ઉમેદવારોને દસ્તાવેજ ચકાસણી માટે બોલાવવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, ફરી એકવાર, ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ ભરતી સમિતિની મીટિંગ બોલાવવામાં આવી, જેમાં, ૧૩૭ શોર્ટલિસ્ટ કરાયેલા ઉમેદવારોના દસ્તાવેજો તેમજ તેમના કટ ઓફ લેવલની ચકાસણી કર્યા પછી, એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો કે ૧૦૧ ઉમેદવારોને મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવશે. અરજદારોને પણ મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા. અરજદાર નં. ૨ અને ૩ બંને ૨૬.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ સંબંધિત ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ સમક્ષ હાજર થયા હતા. ૧૦૧ શોર્ટલિસ્ટ કરાયેલા ઉમેદવારોના મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ ૨૫.૧૧.૨૦૨૧ થી ૨૭.૧૧.૨૦૨૧, ૨૮.૧૧.૨૦૨૧ અને ૩૦.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ ઓપન ડ્રો સિસ્ટમ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ ૧૦૧ ઉમેદવારોમાંથી દરેક દ્વારા મેળવેલા માર્ક્સના આધારે ૨૩ ઉમેદવારોની અંતિમ પસંદગી યાદી જાહેર કરવામાં આવી હતી.

૮. અરજદારોએ આ પિટિશન ૧૪.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ દાખલ કરી છે અને આ કોર્ટે, ૨૧.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ નોટિસ જારી કરતી વખતે, સંબંધિત મદદનીશ સરકારી વકીલ દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા ચાર્ટના આધારે પ્રથમદર્શી

અવલોકન કર્યું હતું કે મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની સંખ્યામાં ફેરફાર થયો હતો અને ત્યારબાદ અરજદારોની તરફેણમાં વચગાળાની રાહત આપી હતી.

૯. આ તબક્કે એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે વર્તમાન પિટિશન અરજદાર નં. ૧ અને જ દ્વારા આગળ ધપાવવામાં આવી નથી અને અરજદારોએ રાહત કલમ ૬(d) માં માંગવામાં આવેલી રાહત પણ આગળ ધપાવી નથી. વધુમાં, અરજદારોએ પ્રતીક્ષા યાદી અને અનામત નીતિ અંગેની દલીલો પણ આગળ ધપાવી નથી.

૧૦. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા મુખ્યત્વે એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ઇન્ટરવ્યુ લેનારાઓની રચના અને સંખ્યામાં દરરોજ ફેરફાર થતો રહ્યો, જેના પરિણામે, પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ સમાન તક, સમાન વ્યવહાર પૂરો પાડ્યો ન હતો અને ઇન્ટરવ્યુ લેતી વખતે કોઈ એકસમાન નિર્ણાયકતા ન હતી. આમ, પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે. વિદ્વાન વકીલે એવો પણ દાવો કર્યો કે ૨૦૨૦ ના નિયમોમાં એવો કોઈ નિયમ નથી જે ભરતી સમિતિને ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ/સમિતિની નિમણૂક કરવાની સત્તા આપતો હોય. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન એક અથવા વધુ સભ્યોને

ગેરહાજર રહેવાની મંજૂરી આપીને ઈન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના બદલવાની ભરતી સમિતિને સત્તા નથી.

૧૧. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિંદ્રાન વકીલ દ્વારા ઉઠાવવામા આવેલી દલીલોની પ્રશંસા કરવા માટે, રાજ્ય સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૧૫ ના જી.આર. ની સંબંધિત કલમ અને ૨૦૨૦ ના નિયમોની સંબંધિત જોગવાઈઓ ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે.

૧૨. રાજ્ય સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૧૫ ના સરકારી ઠરાવમાંથી, જેની નકલ સંકલનના પૃષ્ઠ ૭૭ પર રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે, એવું જણાય છે કે રાજ્ય સરકાર દ્વારા માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ-I અને માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ) વર્ગ-II ના પદો પર નિમણૂક માટે ભરતી સમિતિની નિમણૂક કરવાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો છે, જેમાં નીચે મુજબના પાંચ સભ્યોનો સમાવેશ થાય છે:

(૧) અધિક મુખ્ય સચિવ/પ્રધાન સચિવ/સચિવ, માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ (અધ્યક્ષ)

(૨) માહિતી કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર (સભ્ય)

(૩) અધિક સચિવ/સંયુક્ત સચિવ/નાયબ સચિવ (કર્મચારી),
સામાન્ય વહીવટ વિભાગ (સભ્ય)

(૪) અધિક સચિવ/સંયુક્ત સચિવ/નાયબ સચિવ શિક્ષણ
વિભાગ (યુનિવર્સિટી સંભાળતા) (સભ્ય)

(૫) અધિક સચિવ/સંયુક્ત સચિવ/નાયબ સચિવ, માહિતી
અને પ્રસારણ વિભાગ, (મેમ્બર સેક્રેટરી)

૧૩. ત્યારબાદ, ભારતની બંધારણની કલમ ૩૦૮ ની જોગવાઈ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગે ૨૦૨૦ ના નિયમો ઘડ્યા. વિવાદને ધ્યાનમાં લેવા માટેના સંબંધિત નિયમો નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૨. વ્યાખ્યાઓ. _.....

(એ) "સમિતિ" એટલે માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલી ભરતી સમિતિ;

(બી) "પરીક્ષા" એટલે અનુસૂચિ I માં નિર્દિષ્ટ પદો પર ભરતી માટેની સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા અને તેમાં નિયમ ૫ માં સંદર્ભિત પ્રારંભિક પરીક્ષા, મુખ્ય પરીક્ષા અને ઇન્ટરવ્યુનો સમાવેશ થાય છે;

જ. પરીક્ષાનું સંચાલન અને વિનિયમો.- સમિતિ પરીક્ષકની નિમણૂક અને પરીક્ષાના સંચાલનને લગતી તમામ બાબતોને તેના દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા અનુસાર અને સરકારના તે અંગેના આદેશને અનુરૂપ નિયંત્રિત કરશે.

સમગ્ર ભરતી પ્રક્રિયા દરમિયાન, સમિતિ વખતોવખત સરકાર દ્વારા આ અંગે જારી કરાયેલા નિયમો, વિનિયમો અને સૂચનાઓનું ચુસ્તપણે પાલન કરશે.

પ. પરીક્ષાની પદ્ધતિ.- (૧) પરીક્ષા નીચે મુજબ ત્રણ ક્રમિક તબક્કામાં યોજવામાં આવશે, એટલે કે,-

(i) મુખ્ય પરીક્ષા માટે ઉમેદવારોની પસંદગી માટે પ્રારંભિક પરીક્ષા (બહુવિકલ્પી પ્રશ્ન પ્રકાર), અને;

(ii) મુખ્ય પરીક્ષા (પરંપરાગત પ્રકારની વર્ણનાત્મક લેખિત પરીક્ષા), અને; (iii) ઇન્ટરવ્યુ.

(૨) પ્રારંભિક પરીક્ષા અને મુખ્ય પરીક્ષા અનુસૂચિ II માં નિર્દિષ્ટ મુજબ યોજવામાં આવશે.

અનુસૂચિ I

(નિયમ ર(e) જુઓ)

પદોના નામ

૧. વર્ગ I નું પદ

૧. માહિતી નાયબ નિયામક, વર્ગ I

૨. વર્ગ II નું પદ

૧. માહિતી મદદનીશ નિયામક (પત્રકારત્વ), વર્ગ II

અનુસૂચિ II

(નિયમ (૬) જુઓ)

પરીક્ષાની યોજના

સેક્શન:૧

પરીક્ષામાં ત્રણ ક્રમિક તબક્કાઓનો સમાવેશ થશે:

(i) અને (ii) xxx xxx xxx

(iii) ઇન્ટરવ્યુ.- ઇન્ટરવ્યુ ૧૦૦ માર્ક્સનો રહેશે જેમાં કોઈપણ લઘુત્તમ ક્વોલિફાઇંગ માર્ક્સ રહેશે નહીં જેવું કે આ અનુસૂચિના સેક્શન ૪ માં દર્શાવવામાં આવ્યું છે. મુખ્ય પરીક્ષા અને

ઇન્ટરવ્યુમાં ઉમેદવારો દ્વારા મેળવેલા માર્ક્સ તેમનું અંતિમ રેલિંગ નક્કી કરશે.

XXX XXX XXX

સેક્શન: ૪ ઇન્ટરવ્યુ – ૧૦૦ માર્ક્સ"

૧૪. નિયમ ૨(a) પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે સમિતિ એટલે સંબંધિત વિભાગ દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલી ભરતી સમિતિ. નિયમ ૨(b) પરીક્ષા માટે જોગવાઈ કરે છે જેનો અર્થ અનુસૂચિ I માં નિર્દિષ્ટ પદો પર ભરતી માટેની સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા છે અને તેમાં નિયમ ૫ માં સંદર્ભિત પ્રારંભિક પરીક્ષાઓ, મુખ્ય પરીક્ષાઓ અને ઇન્ટરવ્યુનો સમાવેશ થાય છે.

૧૫. જો નિયમ ૪ ને ધ્યાનથી જોવામાં આવે તો એવું જણાય છે કે ભરતી સમિતિને પરીક્ષકની નિમણૂક અને પરીક્ષાના સંચાલનને લગતી તમામ બાબતોને ઉક્ત સમિતિ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા અનુસાર નિયંત્રિત કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે.

૧૬. વધુમાં, પરીક્ષાનું સંચાલન એટલે કે પરીક્ષાની પદ્ધતિ નિયમ ૫ માં નિર્ધારિત છે જેમાં ઇન્ટરવ્યુનો સમાવેશ થાય છે. આમ, ભરતી સમિતિને ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટેની પ્રક્રિયા નિર્ધારિત કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે.

૧૭. વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલે ચોક્કસપણે દાવો કર્યો છે કે નિયમ ૪ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, ભરતી સમિતિએ ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ મીટિંગ યોજી હતી અને ઉક્ત મીટિંગમાં, ભરતી સમિતિએ મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની રચના કરી હતી જેમાં નીચેના સભ્યોનો સમાવેશ થાય છે:

૧	અધ્યક્ષ/અધ્યક્ષ	માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગના સચિવ
૨	સભ્ય	માહિતી નિયામક
૩	સામાન્ય વહીવટ વિભાગના પ્રતિનિધિ	નાયબ સચિવ (કર્મચારી), સામાન્ય વહીવટ વિભાગ
૪	વિષય નિષ્ણાત-૧	શ્રી વી. એસ. ગઢવી (નિવૃત્ત આઈએએસ) ભૂતપૂર્વ રાજ્ય મુખ્ય માહિતી કમિશનર, ગુજરાત માહિતી પંચ
૫	વિષય નિષ્ણાત-૨	ડૉ. ફાલ્ગુની વાસવાડા-ઓઝા, પ્રોફેસર, વ્યૂહાત્મક માર્કેટિંગ, પીઆર,

		જાહેરાત વ્યવસ્થાપન, એમ આઈ સી એ
૬	સભ્ય સચિવ	સંયુક્ત સચિવ, માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ

૧૮. આ તબક્કે, પ્રતિવાદી નં. ૧ નો એવો કેસ છે કે ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની રચના કરતી વખતે, ઇન્ટરવ્યુ સમિતિએ એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે સચિવ, માહિતી અને પ્રસારણ વિભાગ પરની અન્ય મહત્વની જવાબદારીઓને કારણે, એવી સંભાવના હોઈ શકે કે ઉક્ત સભ્ય હાજર ન રહે અને તેને ધ્યાનમાં રાખીને, એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે ઉક્ત સભ્યની ગેરહાજરીમાં ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડના અધ્યક્ષ નીચે મુજબ હશે:

(i) શ્રી વી. એસ. ગઢવી, (આઈ.એ.એસ નિવૃત્ત) અને ભૂતપૂર્વ રાજ્ય મુખ્ય માહિતી કમિશનર, ગુજરાત માહિતી આયોગ.

(ii) માહિતી નિયામક.

૧૯. આ તબક્કે, એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ મળેલી મીટિંગમાં એવો પણ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો કે સામાન્ય વહીવટ વિભાગના પ્રતિનિધિ તરીકે, નાયબ સચિવ (કર્મચારી) ની ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડમાં સભ્ય તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવે છે. જોકે, ભારે કામના ભારણને કારણે, એવી સંભાવના છે કે ઉક્ત સભ્ય ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન હાજર ન રહે અને તેથી તેમના સ્થાને કોઈપણ અન્ય નાયબ સચિવ/સંયુક્ત સચિવ/અધિક સચિવ જે સેવા સંબંધિત બાબતો વિશે જાણતા હોય તેઓ જી.એ.ડી ના પ્રતિનિધિ તરીકે હાજર રહી શકે છે.

૨૦. આ તબક્કે, એ અવલોકન કરવું જરૂરી છે કે ત્યારબાદ ભરતી સમિતિની બીજી મીટિંગ ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ યોજવામાં આવી હતી અને ઉક્ત મીટિંગમાં ફરી એકવાર એવો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો કે નાયબ સચિવ (કર્મચારી), જી.એ.ડી ઇન્ટરવ્યુ સમયે તેમની અનુકૂળતા મુજબ હાજર રહી શકે છે. ઉક્ત મીટિંગની મિનિટ્સ સંકલનના પૃષ્ઠ ૮૦ પર રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે અને ઉક્ત મીટિંગની સંબંધિત કલમ નં. ૧૦ પૃષ્ઠ ૮૮ પર રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે.

૨૧. હવે, ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ જે ભરતી સમિતિ દ્વારા ૨૦૨૦ ના નિયમોના નિયમ ૪ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે ઇન્ટરવ્યુના હેતુ માટે પ્રક્રિયા અપનાવીને નિયુક્ત કરવામાં આવી છે, ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ/બોર્ડ દ્વારા પાંચ

દિવસના સમયગાળા માટે ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યો છે. હવે, અરજદારોનો એવો કેસ છે કે ઇન્ટરવ્યુ સમિતિના સભ્યોમાંના એક એટલે કે ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા બહારના વ્યક્તિ છે અને રાજ્ય સરકારના કોઈપણ વિભાગ સાથે જોડાયેલા નથી અને તેથી તેમની ઇન્ટરવ્યુ સમિતિમાં સભ્ય તરીકે નિમણૂક કરી શકાઈ ન હોત.

૨૨. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ મિસ્ટર એ. જે. ચાફિંકે એવો પણ દાવો કર્યો હતો કે તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૧૫ ના જી.આર. માં, પાંચ સભ્યોની ભરતી સમિતિની રચના કરવામાં આવી છે અને વધારાના સભ્ય ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા સિવાય તમામ પાંચ સભ્યો ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડનો ભાગ પણ છે. જોકે, જો ભરતી સમિતિના સભ્યો અને ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડના સભ્યોને ધ્યાનથી જોવામાં આવે તો, એવું જણાય છે કે અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી ઉક્ત રજૂઆત સાચી નથી. શિક્ષણ વિભાગના અધિક સચિવ/સંયુક્ત સચિવ/નાયબ સચિવ કે જેઓ ભરતી સમિતિના સભ્યોમાંના એક છે, તેમના સ્થાને એક શ્રી વી. એસ. ગઢવી (આઈ.એ.એસ નિવૃત્ત) અને ભૂતપૂર્વ રાજ્ય મુખ્ય માહિતી કમિશનર, ગુજરાત માહિતી આયોગની ઇન્ટરવ્યુ સમિતિમાં નિષ્ણાત તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી છે. તેવી જ રીતે, ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા પણ પત્રકારત્વના વિષયના નિષ્ણાત છે. વધુમાં, ભરતી સમિતિમાં, સભ્યોમાંના એક માહિતી કમિશનર છે, જ્યારે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડમાં, સભ્યોમાંના એક માહિતી નિયામક છે. આ તબક્કે, એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે માહિતી મદદનીશ નિયામક

(પત્રકારત્વ) વર્ગ-II ના પદ માટે જેના માટે ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યો હતો, તે પત્રકારત્વના વિષયને લગતો છે અને તેથી જ્યારે ભરતી સમિતિ દ્વારા નિષ્ણાતને ઇન્ટરવ્યુ સમિતિના સભ્યોમાંના એક તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવે છે, ત્યારે આ કોર્ટનો મત છે કે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડમાં ઉક્ત સભ્યની નિમણૂક કરતી વખતે ભરતી સમિતિએ કોઈ ગેરકાયદેસરતા આચરી નથી.

૨૩. વધુમાં, અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક નિયમોના નિયમ ૮(૭) હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે કરવામાં આવી હતી, જોકે, ૨૦૨૦ ના નિયમોમાં આવો કોઈ નિયમ ૮(૭) નથી અને મીટિંગની મિનિટ્સમાં નિયમ ૪ સંબંધિત કોઈ સંદર્ભ નથી. એ નોંધવું જરૂરી છે કે માત્ર ભરતી સમિતિએ ૨૦૨૦ ના નિયમો હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે ખોટી જોગવાઈનો સંદર્ભ આપ્યો છે એટલા માટે, કાર્યવાહીને દૂષિત કરી શકાય નહીં. હકીકત એ છે કે ૨૦૨૦ ના નિયમો ભરતી સમિતિને પરીક્ષકની નિમણૂક અને પરીક્ષાના સંચાલનને લગતી તમામ બાબતોને તેના દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા અનુસાર નિયંત્રિત કરવાની સત્તા આપે છે.

૨૪. આમ, ઉપરોક્ત અવલોકનો પરથી સ્પષ્ટ છે કે ભરતી સમિતિ ઇન્ટરવ્યુ લેવા માટે નિષ્ણાતો સહિત ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડની નિમણૂક કરવા સક્ષમ છે. આમ, ભરતી સમિતિ દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા આચરવામાં આવી નથી.

૨૫. હવે અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલની બીજી દલીલ એ છે કે ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયામાં ભાગ લેનારા તમામ ઉમેદવારોનું સમાન રીતે પરીક્ષણ ન કરીને ઇન્ટરવ્યુ સમિતિ દ્વારા જાહેર રોજગારમાં સમાન તક પૂરી પાડવામાં આવી નથી. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ઇન્ટરવ્યુની વિવિધ તારીખો દરમિયાન ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના અને સંખ્યામાં ફેરફાર થયો હતો. આ તબક્કે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે અરજદારોએ પિટિશનના મેમોમાં માત્ર એવા સભ્યોની સંખ્યામાં ફેરફાર અંગે જ જણાવ્યું છે કે જેમણે તમામ પાંચ દિવસ ઇન્ટરવ્યુ લીધો હતો એટલે કે પેનલિસ્ટના કોરમ/સંખ્યાના સંબંધમાં. આ કોર્ટ પિટિશનના મેમોમાં લેવાયેલા પેરા ૨.૫ અને આધાર (E) માં કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને પુનઃઉત્પાદિત કરવા માંગે છે જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

"૨.૫ એવું જણાવવામાં આવે છે અને રજૂ કરવામાં આવે છે કે તમામ ૫ દિવસોમાં ઇન્ટરવ્યુ લેનારા સભ્યોની સંખ્યામાં ફેરફાર છે.

પ્રથમ દિવસે પેનલમાં સમાવેશ થતો હતો:

- વસંત ગઢવી, નિવૃત્ત માહિતી કમિશનર
- ડી. પી. દેસાઈ (ઈન્ચાર્જ, માહિતી નિયામક)
- કે. એલ. પટેલ (સંયુક્ત સચિવ, માહિતી વિભાગ, ગાંધીનગર)
- ફાલ્ગુની વસાવડા, પ્રોફેસર, *MICA*.
- તેજસ સોની, નાયબ સચિવ, સામાન્ય વહીવટ વિભાગ.

E. એવું જણાવવામાં આવે છે અને રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા ૫ દિવસના સમયગાળા માટે ચાલવાની હતી. પ્રથમ દિવસે પેનલમાં ૫ પેનલિસ્ટનો સમાવેશ થતો હતો. બાકીના ૪ દિવસો માટે કોરમ સમાન રહ્યું ન હતું. ઉદાહરણ તરીકે, ૫મા દિવસે, ૧૯૯૧ દિવસના ૫ પેનલિસ્ટની સરખામણીમાં માત્ર ૨-૩ પેનલિસ્ટ હતા. મૌખિક ઇન્ટરવ્યુનું વેઈટેજ ૧૦૦ માર્ક્સનું હતું. એવું માની શકાય કે ૧૯૯૧ દિવસે દરેક પેનલિસ્ટને ઉમેદવારને ૨૦ માંથી માર્ક્સ આપવાની તક મળી હતી. જોકે, ૫મા દિવસે માત્ર ૨ પેનલિસ્ટ હોવાથી એવું લાગે છે કે દરેક પેનલિસ્ટને ઉમેદવારને ૫૦ માંથી માર્ક્સ આપવાની તક મળી હશે. આવા સંજોગોમાં પક્ષપાત અને આંશિકતાની પૂરી સંભાવના છે કારણ કે ૫ પેનલિસ્ટ હોવાના કિસ્સામાં પક્ષપાતની સંભાવના માર્કિંગને વધુ અસર કરતી નથી કારણ કે પેનલિસ્ટ જે મહત્તમ વેઈટેજ આપી શકે તે માત્ર ૨૦

માર્ક્સ હતું. જોકે, માત્ર ૨ પેનલિસ્ટ હોવાના સંજોગોમાં, બંને પેનલિસ્ટ પાસે ૫૦-૫૦ માર્ક્સનું વેઇટેજ હતું અને તેથી ભેદભાવ, મનસ્વીપણું અને તરફદારીની સંભાવના છે. તેથી, પ્રથમ દલીલ એ છે કે સમગ્ર ૫ દિવસના સમયગાળા માટે પેનલ સમાન રહેવી જોઈતી હતી. વૈકલ્પિક રીતે એવું જણાવવામાં આવે છે કે કોઈ ધારી શકે કે પેનલના સભ્યો તમામ ૫ દિવસ સમાન ન રહ્યા હોય પરંતુ ઓછામાં ઓછી સંખ્યા તો સમાન રહેવી જોઈતી હતી. પેનલિસ્ટની સંખ્યામાં ઘટાડો બદલેલો, અપ્રમાણિકતા અને મનસ્વીપણાની ગંધ આપે છે અને આ આધાર પર પણ, આ પિટિશન મંજૂર કરવા પાત્ર છે."

૨૬. આમ, અરજદારોએ પેનલિસ્ટની રચનામાં ફેરફાર વિશે કંઈપણ જણાવ્યું નથી. તેથી, પિટિશનના મેમોમાં તે સંબંધમાં કોઈ રજૂઆતો ન હોવાના કારણે, અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ માટે માત્ર દલીલો સમયે જ તે પાસા પર રજૂઆત કરવી ખુફી નથી. પ્રતિવાદી નં. ૧ વતી દાખલ કરવામાં આવેલી એક્ઝિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાયમાં પ્રતિવાદીઓનો સ્પષ્ટ કેસ છે કે એવું ક્યાંય પણ નિર્ધારિત નથી કે પેનલના કેટલાક સંખ્યાના સભ્યો દ્વારા ઉમેદવારોનો ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવશે અને તેથી તે સંબંધમાં કોઈપણ નિયમો અથવા વિનિયમોની ગેરહાજરીમાં, ખાસ કરીને, પેનલ સભ્યોના કોરમના સંદર્ભમાં, એવું કહી શકાય

નહીં કે ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડે મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ યોજવામાં કોઈ અયોગ્યતા આચરી છે અથવા મનસ્વી રીતે કાર્ય કર્યું છે.

૨૭. દલીલો પૂરી થયા પછી, આ કોર્ટે સંબંધિત ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયા અંગેની અસલ ફાઈલ પૂરી પાડવા વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલને જણાવ્યું. વિદ્વાન એજુપી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી અસલ ફાઈલ પરથી, એવું જણાય છે કે પેનલ સભ્યોની રચનામાં કોઈ ફેરફાર નથી, જેવો અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડમાં શ્રી વી. એસ. ગઢવી, શ્રી ડી. પી. દેસાઈ, કુ. ફાલ્ગુની વસાવડા, શ્રી કે. એલ. પટેલ અને શ્રી તેજસ એચ. સોનીનો સમાવેશ થાય છે. ઉક્ત સમિતિની રચના તમામ પાંચ દિવસ માટે સમાન રહી હતી. જોકે, એવું જોવા મળે છે કે કેટલાક પ્રસંગે એટલે કે ૨૫.૧૧.૨૦૨૧ થી ૨૭.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ, એક સભ્ય સિવાય, અન્ય ચાર સભ્યો હાજર રહ્યા હતા. પાંચમા સભ્ય પણ થોડા સમય માટે હાજર રહ્યા હતા. ૨૮.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ, પાંચ સભ્યોમાંથી ત્રણ સભ્યો હાજર રહ્યા હતા અને અમુક પ્રસંગે, બાકીના બે સભ્યો પણ હાજર રહ્યા હતા અને ૩૦મી નવેમ્બર, ૨૦૨૧ ના રોજ પણ ત્રણ સભ્યો સતત હાજર રહ્યા હતા. એક સભ્ય આખો દિવસ ગેરહાજર રહ્યા અને પાંચમા સભ્ય અમુક પ્રસંગે હાજર રહ્યા. આમ, એવું લાગે છે કે ઇન્ટરવ્યુ લેતી વખતે કોરમમાં ફેરફાર હતો પરંતુ રચના સમાન રહી હતી.

૨૮. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારો દ્વારા એવો દાવો કરવો યોગ્ય નથી કે સમાન તક, સમાન વ્યવહાર અને એકસમાન નિર્ણાયકતા ગેરહાજર હતી અને તેનાથી પ્રતિવાદી સત્તાધિકારીએ ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ નું ઉલ્લંઘન કર્યું છે. આમ, ઉપરોક્ત દલીલ ગેરસમજભરી છે.

૨૯. અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી અન્ય રજૂઆત એ છે કે સભ્યોમાંના એક અર્થાત ડૉ. ફાલ્ગુની વસાવડા નિયમિતપણે ઉમેદવારોને ટિપ્સ આપીને પરીક્ષાના અપડેટ્સ ટ્વીટ કરતા હતા અને તેનાથી હંમેશા એવી સંભાવના રહે છે કે કેટલાક ઉમેદવારો આવા ઇન્ટરવ્યુઅરનો સંપર્ક કરી શકે છે અને આવા ઇન્ટરવ્યુઅરને પ્રભાવિત કરવા માટે ઓળખાણનો ઉપયોગ કરી શકે છે અને આમ કાયદામાં બદલ્લિ છે અને પેનલના સભ્યો માટે ટ્વિટર પર ટ્વીટ કરવું અને ઉમેદવારોને સલાહ આપવી ખુલ્લું ન હતું.

૩૦. આ કોર્ટ તે ટ્વીટ્સમાંથી પસાર થઈ છે જે સંકલનના પૃષ્ઠ ૬૫ અને ૬૬ પર રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યા છે. એવું જણાય છે કે ૨૭મી અને ૨૮મી નવેમ્બર, ૨૦૨૧ ના રોજ, સંબંધિત સભ્યએ ટ્વિટર પર ટ્વીટ કર્યું છે. ઉક્ત ટ્વીટ્સ પ્રકૃતિમાં ખૂબ જ સામાન્ય છે. ઉક્ત ટ્વીટ્સના આધારે એવી ધારણા પર એવો દાવો કરવામાં

આવ્યો છે કે હંમેશા એવી સંભાવના રહે છે કે કેટલાક ઉમેદવારો ઇન્ટરવ્યુઅરનો સંપર્ક કરી શકે. જ્યારે આ કોર્ટે અસલ ફાઈલનું અવલોકન કર્યું છે, ત્યારે એવું જણાય છે કે ઉક્ત સભ્ય ૨૯મી નવેમ્બર, ૨૦૨૧ ના રોજ બીજા સત્રમાં અને ૩૦મી નવેમ્બર, ૨૦૨૧ ના રોજ આખો દિવસ હાજર રહ્યા ન હતા. આમ, કોઈપણ આધાર વિના, અરજદારોએ પિટિશનમાં અમુક રજૂઆતો કરી છે.

૩૧. એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે અરજદારોએ ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો છે અને ત્યારબાદ જ્યારે તેઓ સફળ ન થઈ શક્યા અને પરિણામ જાહેર થયા પછી, વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી છે. એ સુસ્થાપિત છે કે ગુણદોષ પર ઇન્ટરવ્યુ ટેસ્ટના પરિણામને એવા ઉમેદવારો દ્વારા સફળતાપૂર્વક પડકારી શકાય નહીં જે ઉક્ત ઇન્ટરવ્યુમાં પસંદગી પામવાની તક લે છે અને જે આખરે પોતાને અસફળ માને છે અને આવા ઉમેદવારને ઇન્ટરવ્યુ વખતે આચરવામાં આવેલી કથિત ગેરકાયદેસરતા/અનિયમિતતા વિશે દલીલ કરતા અટકાવવામાં આવે છે.

૩૨. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલે એસ્ટોપેલના મુદ્દા પર અલગ સંકલન રેકૉર્ડ પર મૂક્યું છે. જોકે, એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ઉક્ત નિર્ણયો લાગુ પડશે નહીં કારણ કે અરજદારોને ઇન્ટરવ્યુ પૂરો થયા પછી પેનલ સભ્યોની રચના/સંખ્યામાં ફેરફાર વિશે જાણ થઈ હતી. જોકે, આ તબક્કે એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે

પિટિશનના મેમોમાં, અરજદારોએ બિલકુલ જણાવ્યું નથી કે તેઓને ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયા પૂરી થયા પછી તમામ પાંચ દિવસોમાં ઇન્ટરવ્યુ લેનારા સભ્યોની સંખ્યામાં ફેરફાર વિશે જાણ થઈ હતી. ફરી એકવાર, એ નોંધવું જરૂરી છે કે ઇન્ટરવ્યુ ૩૦મી નવેમ્બર, ૨૦૨૧ ના રોજ પૂરો થયો હતો અને ત્યારબાદ અંતિમ પસંદગી યાદી ૦૨.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ ૧૪.૧૨.૨૦૨૧ ના રોજ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી છે.

૩૩. રામજીત સિંહ કરદમ (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૩૬ થી ૩૮ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૩૬. એવી દલીલ કે જે ઉમેદવાર વાંધો ઉઠાવ્યા વિના પસંદગી પામવાની ગણતરીપૂર્વકની તક લઈને પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લે છે તે પાછળ ફરીને પસંદગીના માપદંડો અને પસંદગી સમિતિની રચનાને પડકારી શકતો નથી તે સુસ્થાપિત છે. અપીલકર્તાઓએ મદન લાલ અને અન્ય વિ. જે એન્ડ કે રાજ્ય અને અન્ય, (૧૯૯૫) ૩ એસ.સી.સી ૪૮૬; કે. એ. નાગમણી વિ. ઇન્ડિયન એરલાઇન્સ અને અન્ય, (૨૦૦૯) ૫ એસ.સી.સી ૫૧૫; મનીષ કુમાર શાહી વિ. બિહાર રાજ્ય અને અન્ય, (૨૦૧૦) ૧૨ એસ.સી.સી ૫૭૬; મદ્રાસ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ડેવલપમેન્ટ સ્ટડીઝ અને અન્ય વિ. કે. શિવસુબ્રમણ્યમ અને અન્ય, (૨૦૧૬) ૧ એસ.સી.સી ૪૫૪ અને અશોક કુમાર અને અન્ય વિ. બિહાર રાજ્ય અને

અન્ય, (૨૦૧૭) ૪ એસ.સી.સી ૩૫૭ ના કેસોમાં આ કોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.

૩૭. મદન લાલ અને અન્ય (સુપ્રા) માં, આ કોર્ટે ફકરા ૯ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:—

"૯.હવે તે સુસ્થાપિત છે કે જો કોઈ ઉમેદવાર ગણતરીપૂર્વકની તક લે છે અને ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર થાય છે, તો પછી, માત્ર એટલા માટે કે ઇન્ટરવ્યુનું પરિણામ તેને ગમતું નથી, તે પાછળ ફરી શકતો નથી અને ત્યારબાદ એવી દલીલ કરી શકતો નથી કે ઇન્ટરવ્યુની પ્રક્રિયા અયોગ્ય હતી અથવા પસ દગી સમિતિ યોગ્ય રીતે રચાઈ ન હતી. ઓમ પ્રકાશ શુક્લા વિરુદ્ધ અખિલેશ કુમાર શુક્લા, ૧૯૮૬ Supp એસ.સી.સી ૨૮૫ ના કેસમાં, આ કોર્ટના ત્રણ વિદ્વાન ન્યાયાધીશોની બેંચ દ્વારા સ્પષ્ટપણે એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે અરજદાર વિરોધ કર્યા વિના પરીક્ષામાં હાજર થયો અને જ્યારે તેને લાગ્યું કે તે પરીક્ષામાં સફળ થશે નહીં ત્યારે તેણે ઉક્ત પરીક્ષાને પડકારતી પિટિશન દાખલ કરી, હાઈકોર્ટે આવા અરજદારને કોઈ રાહત આપવી જોઈતી ન હતી."

૩૮. ઉપરોક્ત દલીલ આ કોર્ટના ઉપર નોંધવામાં આવેલા અન્ય ચુકાદાઓમાં પુનરાવર્તિત કરવામાં આવી છે. વર્તમાન કેસમાં, શું

પ્રતિવાદી-રિટ અરજદારોને પસંદગીને પડકારતા અટકાવવામાં આવે છે? કેસની હકીકતો નોંધતી વખતે, અમે ઉપર નોંધ્યું છે કે અપીલકર્તાઓ અને પ્રતિવાદીઓ બંનેએ તારીખ ૨૮.૦૭.૨૦૦૬ નં.૬/૨૦૦૬ ની જાહેરાતના અનુસંધાનમાં અરજીઓ સબમિટ કરી હતી. જાહેરાતમાં, એવું પ્રદાન કરવામાં આવ્યું હતું કે આયોગ લેખિત પરીક્ષા યોજીને અથવા આયોગ દ્વારા અપનાવવામાં આવનાર તર્કસંગત માપદંડના આધારે ઈન્ટરવ્યુ માટે ઉમેદવારોને શોર્ટલિસ્ટ કરી શકે છે. આયોગે ૨૮.૧૨.૨૦૦૬ ના રોજ ઉમેદવારોને ઈન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવા માટેના માપદંડો પ્રકાશિત કર્યા. તારીખ ૨૮.૧૨.૨૦૦૬ ની નોટિસમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે *PTI* ના પદ માટે લેખિત પરીક્ષા ૨૧.૦૧.૨૦૦૭ ના રોજ યોજાશે, જેમાં ૧૦૦ ઓબ્જેક્ટિવ પ્રકારના બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો હશે, દરેક પ્રશ્નના બે માર્ક્સ હશે. નોટિફિકેશનમાં લઘુત્તમ ક્વોલિફાઇંગ માર્ક્સ પણ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા હતા - જનરલ કેટેગરી માટે ૫૦%, એસ.સી. *BC* અને *ESM* માટે ૪૫% અને વાઈવા વોસીને ૨૫% માર્ક્સ ફાળવવામાં આવ્યા હતા. ઉપરોક્ત માપદંડોનો અમલ કરવામાં આવ્યો હતો અને ૨૧.૦૧.૨૦૦૭ ના રોજ લેખિત પરીક્ષા લેવામાં આવી હતી, જે પરીક્ષા લેખિત પરીક્ષામાં ગેરરીતિઓની ફરિયાદોને ટાંકીને રદ કરવામાં આવી હતી. વધુમાં અગાઉ જાહેર કરાયેલ માપદંડો મુજબ લેખિત પરીક્ષા માટે ૨૦.૦૭.૨૦૦૮ નિર્ધારિત કરતી તારીખ ૧૧.૦૬.૨૦૦૮ ની નોટિસ પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત પરીક્ષા યોજાઈ શકે તે પહેલાં,

તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૦૮ ની જાહેર નોટિસ દ્વારા, તે રદ કરવામાં આવી હતી. અન્ય એક જાહેર નોટિસ તારીખ ૧૧.૦૭.૨૦૦૮ પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી જ્યાં આયોગે જાહેરાત કરાયેલ પદના આઠ ગણા ઉમેદવારોને દરેક કેટેગરીમાં મેળવેલા લઘુત્તમ વેઈટેજ સાથે શોર્ટલિસ્ટ કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો. ઉક્ત શોર્ટલિસ્ટિંગ પણ તારીખ ૩૧.૦૭.૨૦૦૮ ની નોટિસ દ્વારા છોડી દેવામાં આવ્યું હતું જ્યારે તમામ પાત્ર ઉમેદવારોને ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. આયોગે એવો કોઈ માપદંડ અથવા માર્ક્સ પ્રકાશિત કર્યા નથી જેના આધારે ઇન્ટરવ્યુ યોજવાનો હતો. આયોગ દ્વારા ૨૮.૧૨.૨૦૦૬, ૧૧.૦૬.૨૦૦૮ અને ૧૧.૦૭.૨૦૦૮ ના રોજ જે માપદંડો પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા હતા તે ક્રમશઃ છોડી દેવામાં આવ્યા હતા અને ઇન્ટરવ્યુ માટે કોઈ માપદંડ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો ન હતો, જે રજી સપ્ટેમ્બરથી ૧૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૦૮ ની વચ્ચે યોજવાનું નિર્ધારિત હતું. જ્યારે આયોગે એવો કોઈ માપદંડ પ્રકાશિત કર્યો ન હતો જેના આધારે ઉમેદવારોને પસંદગી પ્રક્રિયા માટે આધીન કરવામાં આવનાર હતા અને ઉમેદવારોએ પસંદગીના માપદંડો જાણ્યા વિના પસંદગીમાં ભાગ લીધો હતો, ત્યારે જ્યારે તેમને આખરે ખબર પડી કે આયોગે ક્રમશઃ પસંદગીમાં ગુણવત્તાને નબળી પાડી છે ત્યારે તેમને પસંદગી પ્રક્રિયાને પડકારવાથી રોકી શકાય નહીં. જ્યારે ઉમેદવાર પસંદગીના તે માપદંડોથી વાકેફ ન હોય કે જેના હેઠળ તેને પ્રક્રિયામાં આધીન કરવામાં આવ્યો હતો અને ઉક્ત માપદંડ

પ્રથમ વખત તારીખ ૧૦.૦૪.૨૦૧૦ ના અંતિમ પરિણામ સાથે પ્રકાશિત કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેને પસંદગીના માપદંડો અને પસંદગીની સમગ્ર પ્રક્રિયાને પડકારવાથી રોકી શકાય નહીં. વધુમાં જ્યારે અગાઉ જાહેર કરાયેલ લેખિત પરીક્ષા રદ કરવામાં આવી હતી અને ઇન્ટરવ્યુ માટે ઉમેદવારોને શોર્ટલિસ્ટ કરવા માટેની ન્યાયી અને વાજબી પ્રક્રિયાને પડતી મૂકીને દરેક પાત્ર ઉમેદવારને ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવવામાં આવ્યો હતો, તે પછા આયોગના અધ્યક્ષ દ્વારા જ્યારે પસંદગીના માપદંડો અંગેનો નિર્ણય આયોગ દ્વારા લેવામાં આવવાનો હોય છે, ત્યારે ઉમેદવારોને આ રીતે હાથ ધરવામાં આવેલી પસંદગી પ્રક્રિયાને પડકારવાનો પૂરો અધિકાર છે. રાજ કુમાર અને અન્ય વિ. શક્તિ રાજ અને અન્ય, (૧૯૯૭) ૯ એસ.સી.સી ૫૨૭ માં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે જ્યારે પરીક્ષા માટે ઉમેદવારો મેળવવાની પ્રક્રિયામાં સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતા આચરવામાં આવી હોય, ત્યારે આચરણ અથવા સંમતિ દ્વારા એસ્ટોપેલનો સિદ્ધાંત લાગુ પડતો નથી. મદન લાલ (સુપ્રા) માં આ કોર્ટના ચુકાદાનો સંદર્ભ લેતા, આ કોર્ટે ફક્ત ૧૬ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું:-

"૧૬.

.આખી પ્રક્રિયા પછા દેખીતી રીતે ગેરકાયદેસર છે. તે સાચું છે, જેમ કે શ્રી માધવ રેહી દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે, કે આ કોર્ટે મદન લાલ વિ. જે એન્ડ કે રાજ્ય, (૧૯૯૫) ૩ એસ.સી.સી ૪૮૬ અને

તેમાં સંદર્ભિત અન્ય નિર્ણયોમાં ઠરાવ્યું હતું કે ઉમેદવાર ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર રહેવાની તક લીધા પછી અને અસફળ રહ્યા પછી, તે પાછળ ફરી શકતો નથી અને પસંદગી બોર્ડની રચના અથવા પસંદગીની પદ્ધતિને ગેરકાયદેસર તરીકે પડકારી શકતો નથી; તેને પસંદગીની સાચીતા પર પ્રશ્ન કરતા અટકાવવામાં આવે છે. પરંતુ તેમના કેસમાં, સરકારે ૧૯૫૫ ના નિયમો હેઠળ પરીક્ષા માટે ઉમેદવારો મેળવવાની પ્રક્રિયામાં સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતા આચરી છે, તે જ રીતે પસંદગીની પદ્ધતિ અને બોર્ડના કાર્યક્ષેત્રમાંથી બહાર કાઢવાની સત્તાનો ઉપયોગ અને નિયમો અનુસાર પસંદગીના સંચાલનમાં પણ. તેથી, આચરણ અથવા સંમતિ દ્વારા એસ્ટોપેલનો સિદ્ધાંત આ કેસની હકીકતોને લાગુ પડતો નથી. આમ, અમે માનીએ છીએ કે ૧૯૫૫ ના નિયમો હેઠળ સરકાર અથવા સમિતિ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા તેમજ સરકાર દ્વારા લેવાયેલા પગલાં કાયદામાં સાચા નથી."

૩૯. આ કોર્ટનો વધુ એક ચુકાદો જે હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલા મતને સમર્થન આપે છે તે બિષ્ણુ બિસ્વાસ અને અન્ય વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય, (૨૦૧૪) ૫ એસ.સી.સી ૭૭૪ છે. ગ્રુપ ડી સ્ટાફના પદ પર નિમણૂક માટે અરજીઓ મંગાવતી જાહેરાત પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી. ભરતી નિયમો માત્ર ૫૦ મહત્તમ માર્ક્સ ધરાવતી લેખિત

પરીક્ષા માટે જોગવાઈ કરતા હતા. લેખિત પરીક્ષા યોજ્યા પછી સફળ ઉમેદવારોને ઇન્ટરવ્યુ માટે બોલાવતી નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. જોકે આપો ઇન્ટરવ્યુ ભરતી પ્રક્રિયાનો ભાગ ન હતો, છતાં પસંદગી યાદી પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી જેને ટ્રિબ્યુનલમાં પડકારવામાં આવી હતી. ટ્રિબ્યુનલે એવું તારણ આપ્યું કે ઉમેદવારોને ઇન્ટરવ્યુમાં જે રીતે માર્ક્સ આપવામાં આવ્યા છે તે પારદર્શિતાનો અભાવ દર્શાવે છે. હાઈકોર્ટે ટ્રિબ્યુનલના તર્કોને માન્ય રાખ્યા પરંતુ જ્યાંથી પ્રક્રિયા દૂષિત થઈ હતી તે બિંદુથી ભરતી પ્રક્રિયા ચાલુ રાખવા માટે આદેશમાં સુધારો કર્યો. આ કોર્ટે ફરર ૧૯ અને ૨૦ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું:

"૧૯. વર્તમાન કેસમાં, રમતની મર્યાદાઓ લેખિત કસોટી હાથ ધર્યા પછી બદલવામાં આવી હતી અને કબૂલાત મુજબ પસંદગી પ્રક્રિયા શરૂ કરવાના તબક્કે નહીં. મૌખિક ઇન્ટરવ્યુ માટે ફાળવેલા માર્ક્સ લેખિત કસોટી સમાન જ રહ્યા છે એટલે કે દરેક માટે ૫૦%. ઉમેદવારોને ઇન્ટરવ્યુમાં જે રીતે માર્ક્સ આપવામાં આવ્યા છે તે પારદર્શિતાનો અભાવ દર્શાવે છે. જે ઉમેદવારે લેખિત કસોટીમાં ૫૦ માંથી ૪૭ માર્ક્સ મેળવ્યા હતા તેને ઇન્ટરવ્યુમાં માત્ર ૨૦ માર્ક્સ આપવામાં આવ્યા હતા જ્યારે મોટી સંખ્યામાં ઉમેદવારોને લેખિત પરીક્ષાની જેમ ઇન્ટરવ્યુમાં સમાન માર્ક્સ મળ્યા હતા. લેખિત પરીક્ષામાં ૩૪ માર્ક્સ મેળવનાર ઉમેદવારને ઇન્ટરવ્યુમાં ૪૫ માર્ક્સ આપવામાં આવ્યા હતા. તેવી જ રીતે, લેખિત પરીક્ષામાં ૩૬ માર્ક્સ

મેળવનાર અન્ય ઉમેદવારને ઇન્ટરવ્યુમાં ૪૫ માર્ક્સ આપવામાં આવ્યા હતા. હકીકત એ છે કે આજે કહેવાતા પસંદ કરાયેલા ઉમેદવારો રોજગારમાં નથી, તે પણ કેસનો આખરી નિર્ણય લેવા માટે સંબંધિત પરિબળ છે. જો આખી પસંદગી રદ કરવામાં આવે તો મોટાભાગના ઉમેદવારો ઓછામાં ઓછા ઉંમરના સંદર્ભમાં અયોગ્ય ગણાશે કારણ કે છ વર્ષ પહેલાં જાહેરાત જારી કરવામાં આવી હતી.

૨૦. આમ, આ કેસની હકીકતોમાં પસંદગી પ્રક્રિયાને જ્યાંથી તે દૂષિત થઈ હતી તે બિંદુથી ચાલુ રાખવાનો હાઈકોર્ટનો નિર્દેશ હસ્તક્ષેપની માંગ કરતો નથી. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલો ગુણદોષ વગરની છે અને તે મુજબ ફગાવી દેવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નહીં."

૩૩.૧. રાજ કુમાર અને અન્ય (સુપ્રા) માં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૧૬ અને ૧૭ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૧૬. હજી એક બીજો સંજોગ એ છે કે સરકારે આ પદને બોર્ડના કાર્યક્ષેત્રમાંથી બહાર કાઢ્યું ન હતું, પરંતુ ૧૯૫૫ ના નિયમ હેઠળ પરીક્ષાઓ લેવામાં આવ્યા પછી અને પરિણામો જાહેર થયા પછી, તેણે ૧૯૭૦ ના જાહેરનામાના પેરા ૬ ની જોગવાઈ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કર્યો અને પદોને તેના કાર્યક્ષેત્રમાંથી બહાર કાઢવામાં

આવ્યા. ત્યારબાદ ઉમેદવારોની પસંદગી માટે પસંદગી સમિતિની રચના કરવામાં આવી. આખી પ્રક્રિયા પણ દેખીતી રીતે ગેરકાયદેસર છે. તે સાચું છે, જેમ કે શ્રી માધવ રેડ્ડી દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે, કે આ કોર્ટે મદન લાલ વિ. સ્ટેટ ઓફ જે એન્ડ કે [(૧૯૯૫) ૩ એસ.સી.સી ૪૮૬] અને તેમાં સંદર્ભિત અન્ય નિર્ણયોમાં ઠરાવ્યું હતું કે ઉમેદવાર ઇન્ટરવ્યુમાં હાજર રહેવાની તક લીધા પછી અને અસફળ રહ્યા પછી, પાછળ ફરી શકતો નથી અને પસંદગી બોર્ડની રચના અથવા પસંદગીની પદ્ધતિને ગેરકાયદેસર તરીકે પડકારી શકતો નથી; તેને પસંદગીની સાચીતા પર પ્રશ્ન કરતા અટકાવવામાં આવે છે. પરંતુ તેમના કેસમાં, સરકારે ૧૯૫૫ ના નિયમો હેઠળ પરીક્ષા માટે ઉમેદવારો મેળવવાની પ્રક્રિયામાં, તેમજ પસંદગીની પદ્ધતિ અને બોર્ડના કાર્યક્ષેત્રમાંથી બહાર કાઢવાની સત્તાનો ઉપયોગ અને નિયમો અનુસાર પસંદગીના સંચાલનમાં સ્પષ્ટ ગેરકાયદેસરતા આચરી છે. તેથી, આચરણ અથવા સંમતિ દ્વારા એસ્ટોપેલનો સિદ્ધાંત આ કેસમાં હકીકતોને લાગુ પડતો નથી, આમ, અમે માનીએ છીએ કે ૧૯૫૫ ના નિયમો હેઠળ સરકાર અથવા સમિતિ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયા તેમજ સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલા પગલાં કાયદામાં સાચા નથી.

૧૭. તો પ્રશ્ન એ છે કે: કાયદા હેઠળ સાચી પ્રક્રિયા કઈ હશે? કમનસીબે, બહારના કોઈ ઉમેદવારે ઇન્ટરવ્યુમાં ઉમેદવારોની પસંદગી પર પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો નથી. હકીકતો અને સંજોગોમાં અમે જે જણાવ્યું છે તેના પ્રકાશમાં, યોગ્ય અને વધુ સારો માર્ગ એ રહેશે કે SSSB એ ૨૫ એપ્રિલ અને ૨૮ એપ્રિલ, ૧૯૯૨ ની વચ્ચે લેવાયેલી લેખિત પરીક્ષાઓમાં સફળ થયેલા તમામ ઉમેદવારોના નામો મંગાવવા જોઈએ, ઉમેદવારોનો ઇન્ટરવ્યુ લેવો જોઈએ અને ઉપર નિર્ધારિત કાયદા અનુસાર તેમની પસંદગી કરવી જોઈએ. અપીલકર્તાઓ પસંદગીના આધારે નિયુક્ત થયા હોવાથી, તેઓ યોગ્ય પસંદગી ન થાય અને નિયમો અનુસાર ઉમેદવારોની નિમણૂક ન થાય ત્યાં સુધી સેવામાં ચાલુ રહેશે."

૩૩.૨. નીલમ ગુપ્તા અને અન્ય (સુપ્રા) માં, જે એન્ડ કે હાઈકોર્ટે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"શરૂઆતમાં પસંદગી સમિતિએ કેટલાક ઉમેદવારોના ઇન્ટરવ્યુ લીધા હતા અને રચના બદલાયા પછી અન્ય કેટલાક ઉમેદવારોના ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યા હતા. પસંદગી સમિતિની રચના બદલીને, સ્પર્ધાત્મક ઉમેદવારોની ગુણવત્તા કે જે પોતે એક વર્ગ બનાવે છે તે એક જ સમિતિ દ્વારા નહીં પરંતુ બે સમિતિઓ દ્વારા નક્કી કરવામાં આવી હતી.

ઉમેદવારોની ગુણવત્તા નક્કી કરવાના ધોરણો, કબૂલાત મુજબ, બદલાઈ ગયા. સ્પર્ધાત્મક ઉમેદવારોની ગુણવત્તા નક્કી કરવામાં કોઈ એકરૂપતા ન હોવાથી, પસંદગી પ્રક્રિયા મનસ્વી બની ગઈ હતી, જે ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ માં સમાવિષ્ટ બંધારણીય ગેરંટીઓનું ઉલ્લંઘન કરે છે."

૩૩.૩. સિરાજ (સુપ્રા) ના કેસમાં, કેરળ હાઈકોર્ટે પેરા ૪૭ અને ૪૮ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૪૭. શ્રી ગિરીએ એવી દલીલ રજૂ કરી હતી કે એસ્ટોપેલના સિદ્ધાંતો પર, અરજદારોને જાહેરનામાને પડકારવાનો કોઈ અધિકાર નથી, જ્યારે તેઓએ તેનો પ્રતિસાદ આપ્યો હતો. રિટ પિટિશન દાખલ કરવાનો પાછળનો વિચાર, માત્ર ત્યારે જ જ્યારે એવું જણાયું કે તેઓ પસંદગી પ્રક્રિયામાંથી પસાર થઈ શકતા નથી, તેને ધ્યાનમાં લેવો જોઈતો ન હતો. કેટલાક નિર્ણયો તરફ ધ્યાન દોરતા, વકીલે દલીલ કરી કે, કેસમાં વિવેકાધીન અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ એવી વ્યક્તિઓની તરફેણમાં થવો જોઈતો ન હતો જેઓ વાડ પર બેઠા હતા (*sitting on fence*).

૪૮. જોકે, એસ્ટોપેલના સિદ્ધાંતો આવી બાબતોમાં લાગુ ન પણ પડી શકે. પસંદગીના કિસ્સામાં, ઇચ્છુક વ્યક્તિ પાસે વિકલ્પ સ્વાભાવિક રીતે મર્યાદિત હોય છે. જો આપણે અપીલકર્તાના સૂચનો સ્વીકારીએ, તો ઉમેદવારે પસંદગીથી દૂર રહેવાનું જોખમ લેવું પડત અને જાહેરનામા સમયે

તેને પડકારવો પડત. આ ખૂબ જ કઠોર હશે, એવું ન કહી શકાય કે અવ્યવહાર હશે, કારણ કે એવો વાંધો ઉઠાવી શકાય કે જે વ્યક્તિએ પસંદગીનો પ્રતિસાદ પણ નથી આપ્યો તેને લોકસ સ્ટેન્ડાઈ (locus standi) નથી. આ મુદ્દા પર, અમે સાથી વિ. કોચીન યુનિવર્સિટી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, ૨૦૦૦ (૨) KLT ૮૭૧ માં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા નિર્ધારિત કાયદા સાથે સંમત છીએ. યોગ્ય કેસોમાં, જ્યારે ઉમેદવારને જણાય છે કે તેને ઉપલબ્ધ આધારો પર પસંદગી પ્રક્રિયાને પડકારવા માટે તેના માટે પૂરતું વાજબીપણું હતું, ત્યારે પસંદગીમાં ભાગ લેવાથી તેના અધિકારો રદ થઈ શક્યા ન હોત, કારણ કે બંધારણીય ઉપાયોનો આશરો પરાજિત અથવા કાઢી શકાતો નથી. રેમાનીના કેસમાં ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતથી વિપરીત અવલોકનને માત્ર ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં જ સમજવું પડશે."

૩૩.૪. ઈ. પી. રોયપ્પા (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૮૫ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૮૫. પડકારના છેલ્લા બે આધારો વિચારણા માટે એકસાથે લઈ શકાય છે. જો કે અમે પડકારના ત્રીજા આધારને એક અલગ અને સ્વતંત્ર આધાર તરીકે ઘડ્યો છે, તે વાસ્તવમાં સત્વ અને અસરમાં કલમ ૧૪ અને ૧૬ ના ઉલ્લંઘન પર આધારિત બીજા આધારનું માત્ર એક પાસું છે. કલમ ૧૬ મૂળભૂત બાંધકામ આપે છે કે રાજ્ય હેઠળ રોજગાર અથવા કોઈપણ હોદ્દા

પર નિમણૂક સંબંધિત બાબતોમાં તમામ નાગરિકો માટે સમાન તક રહેશે. જાહેર રોજગારમાં સમાન તકની ખાતરી આપતા સિદ્ધાંત તરીકે તેના મહાન મહત્વને કારણે એક અલગ અને સ્વતંત્ર મૂળભૂત અધિકાર તરીકે ઘડવામાં આવ્યો હોવા છતાં, જે બંધારણમાં કલ્પના કરાયેલ નવા વર્ગવિહીન સમાનતાવાદી સમાજના નિર્માણ માટે ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે, કલમ ૧૬ એ કલમ ૧૪ માં સમાવિષ્ટ સમાનતાના ખ્યાલના ઉપયોગનું માત્ર એક ઉદાહરણ છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, કલમ ૧૪ જીનસ છે જ્યારે કલમ ૧૬ પ્રજાતિ છે, કલમ ૧૬ જાહેર રોજગાર સંબંધિત તમામ બાબતોમાં સમાનતાના સિદ્ધાંતને અમલમાં મૂકે છે. મૂળભૂત સિદ્ધાંત કે જે તેથી કલમ ૧૪ અને ૧૬ બંનેને જાણ કરે છે તે સમાનતા અને ભેદભાવ સામે પ્રતિબંધ છે. હવે, આ મહાન સમાનતાવાદી સિદ્ધાંતની સામગ્રી અને પહોંચ શું છે? તે એક સ્થાપક શ્રદ્ધા છે, બોઝ જે. ના શબ્દોનો ઉપયોગ કરવા માટે, "જીવનનો એક માર્ગ", અને તેને સંકુચિત પંડિતાઉ અથવા લેક્સિકોગ્રાફિક અભિગમને આધીન ન હોવું જોઈએ. અમે તેના સર્વગ્રાહી અવકાશ અને અર્થને કાપવાના કોઈપણ પ્રયાસને સમર્થન આપી શકતા નથી, કારણ કે આવું કરવું એ તેની સક્રિય ભવ્યતાનું ઉલ્લંઘન હશે. સમાનતા એ ઘણા પાસાઓ અને પરિમાણો સાથેનો ગતિશીલ ખ્યાલ છે અને તેને પરંપરાગત અને સિદ્ધાંતવાદી મર્યાદાઓમાં "બંધિયાર અને મર્યાદિત" કરી શકાય નહીં. હકારાત્મક દ્રષ્ટિકોણથી, સમાનતા મનસ્વીતાની વિરોધી છે. હકીકતમાં સમાનતા અને મનસ્વીતા કદર

દુશ્મનો છે; એક પ્રજાસત્તાકમાં કાયદાના શાસનનું છે જ્યારે બીજું નિરપેક્ષ રાજાની ધૂન અને તરંગનું છે. જ્યાં કોઈ કૃત્ય મનસ્વી હોય છે ત્યાં તેમાં એ ગર્ભિત હોય છે કે તે રાજકીય તર્ક અને બંધારણીય કાયદા બંને મુજબ અસમાન છે અને તેથી કલમ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરે છે, અને જો તે જાહેર રોજગારને લગતી કોઈપણ બાબતને અસર કરે છે, તો તે કલમ ૧૬ નું પણ ઉલ્લંઘન કરે છે. કલમ ૧૪ અને ૧૬ રાજ્યની કાર્યવાહીમાં મનસ્વીતા પર પ્રહાર કરે છે અને વ્યવહારની ન્યાયીપણું અને સમાનતા સુનિશ્ચિત કરે છે. તેઓ આવશ્યક બનાવે છે કે રાજ્યની કાર્યવાહી સમાન સ્થિતિમાં રહેલા તમામ લોકોને સમાન રીતે લાગુ પડતા સંબંધિત સિદ્ધાંતો પર આધારિત હોવી જોઈએ અને તે કોઈપણ બાહ્ય અથવા અપ્રસ્તુત વિચારણાઓ દ્વારા માર્ગદર્શિત થવી જોઈએ નહીં કારણ કે તે સમાનતાનો ઇનકાર હશે. જ્યાં રાજ્યની કાર્યવાહી માટેનું કાર્યકારી કારણ, મનના પૂર્વકક્ષમાંથી પ્રેરિત હેતુથી અલગ પડે છે, તે કાયદેસર અને સંબંધિત નથી પરંતુ બાહ્ય અને સ્વીકાર્ય વિચારણાઓના ક્ષેત્રની બહાર છે, તે સત્તાના બદલેશદાપૂર્વકના ઉપયોગ સમાન હશે અને તે કલમ ૧૪ અને ૧૬ દ્વારા પ્રહાર કરવામાં આવે છે. સત્તાનો બદલેશદાપૂર્વકનો ઉપયોગ અને મનસ્વીતા એ એક જ દુર્ગુણમાંથી ઉદ્ભવતા વિવિધ ઘાતક વિકિરણો છે: હકીકતમાં આ બાબત ભૂતપૂર્વને સમજે છે. બંને કલમ ૧૪ અને ૧૬ દ્વારા પ્રતિબંધિત છે."

૩૪. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા જે નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં તેમને કોઈ સહાય કરશે નહીં. હકીકતમાં રામજીત સિંહ કરદમ અને અન્ય (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૪૦ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૪૦. હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચ તેના નિષ્કર્ષમાં સાચી છે કે પસંદગીના માપદંડો, જે પસંદગીના પરિણામની જાહેરાત સાથે જ પ્રકાશમાં આવ્યા હતા, તે પ્રકાશિત થયા પછી જ અસફળ ઉમેદવારો દ્વારા તેના પર હુમલો કરી શકાય છે. તેવી જ રીતે, જે પસંદગી પ્રક્રિયા જાહેર કરવામાં આવી હતી તેનું ક્યારેય પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું અને જે પસંદગી માપદંડનું પાલન કરવામાં આવ્યું હતું તે અંતિમ પરિણામ જાહેર થાય ત્યાં સુધી ક્યારેય જાહેર કરવામાં આવ્યું ન હતું, તેથી, રિટ અરજદારોને પસંદગીને પડકારતા રોકી શકાય નહીં. આમ, અમે ઠરાવીએ છીએ કે અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશનને એસ્ટોપેલના આધારે ફેંકી શકાઈ ન હોત અને રિટ અરજદારો આયોગ દ્વારા લાગુ કરાયેલા પસંદગીના માપદંડોને સારી રીતે પડકારી શક્યા હોત, જે આયોગ દ્વારા માત્ર અંતિમ પરિણામની જાહેરાત સમયે જ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. આમ, અમે પોઈન્ટ નં. ૧ અને ૨ નો નીચે મુજબ જવાબ આપીએ છીએ:—

(i) રિટ અરજદારો, જેમણે પસંદગીમાં ભાગ લીધો હતો તેમને વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં પસંદગીને પડકારતા રોકી શકાય નહીં.

(ii) રિટ અરજદારો પસંદગીના માપદંડોને સારી રીતે પડકારી શક્યા હોત, જે આયોગ દ્વારા માત્ર ૧૦.૦૪.૨૦૧૦ ના રોજ જાહેર કરાયેલા અંતિમ પરિણામમાં જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

૩૪.૧. આમ, ઉપરોક્ત અવલોકનો પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે ઉક્ત કેસમાં જે પસંદગી પ્રક્રિયા જાહેર કરવામાં આવી હતી તેનું ક્યારેય પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું અને જે પસંદગી માપદંડનું પાલન કરવામાં આવ્યું હતું તે અંતિમ પરિણામ જાહેર થાય ત્યાં સુધી ક્યારેય જાહેર કરવામાં આવ્યું ન હતું અને તેથી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે રિટ અરજદારને પસંદગીને પડકારતા રોકી શકાય નહીં. વર્તમાન કેસમાં, ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ, ૨૦૨૦ ના નિયમો ઇન્ટરવ્યુ પહેલાં જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. ઉક્ત નિયમો પબ્લિક ડોમેનમાં હતા. આમ, અરજદારો તેના વિશે વાકેફ હતા. અને નિયમ જ હેઠળ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, ભરતી સમિતિએ છ સભ્યો ધરાવતું ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ બનાવ્યું છે. અરજદારોએ ઇન્ટરવ્યુમાં ભાગ લીધો હતો અને ત્યારબાદ જ્યારે પરિણામ જાહેર થયું, ત્યારે ૧૦ દિવસના સમયગાળા પછી, તેઓએ વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરી. આમ, ઇન્ટરવ્યુમાં ભાગ લીધા પછી, અરજદારો માટે ઉપરોક્ત દલીલો ઉઠાવવી ખુદી નથી.

૩૫. અશોક કુમાર અને અન્ય (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૧૩ અને ૧૮ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

૧૩. આ વિષય પરનો કાયદો આ કોટના અનેક નિર્ણયોમાં સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો છે. ચંદ્ર પ્રકાશ તિવારી વિ. શકુંતલા શુક્લા[૪] માં, આ કોર્ટે એ સિદ્ધાંત નિર્ધારિત કર્યો કે જ્યારે કોઈ ઉમેદવાર વાંધા વિના પરીક્ષામાં હાજર થાય છે અને ત્યારબાદ તે સફળ ન જણાય, ત્યારે પ્રક્રિયાને પડકારવામાં બાધ આવે છે. પરીક્ષાને પડકારતી પિટિશનને ધ્યાનમાં લેવાનો પ્રશ્ન ઉભો થશે નહીં જ્યાં ઉમેદવાર હાજર રહ્યો હોય અને ભાગ લીધો હોય. તે અથવા તેણી ત્યારબાદ પાછળ ફરી શકતા નથી અને એવી દલીલ કરી શકતા નથી કે પ્રક્રિયા અયોગ્ય હતી અથવા તેમાં કોઈ ખામી હતી, માત્ર એટલા માટે કે પરિણામ ગમતું નથી. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. એસ. વિનોદ કુમાર[૫] માં, આ કોર્ટે ઠરાવ્યું કે : (એસ.સી.સી પૃ. ૧૦૭, પેરા ૧૮)

"૧૮. એ પણ સુસ્થાપિત છે કે જે ઉમેદવારોએ તેમાં નિર્ધારિત પ્રક્રિયાને પૂરી રીતે જાણીને પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો તેઓ તેના પર પ્રશ્ન કરવા માટે હકદાર ન હતા... (મુનિન્દ્ર કુમાર વિ. રાજીવ ગોવિલ અને રશ્મિ મિશ્રા વિ. મ.પ્ર. પબ્લિક સર્વિસ કમિશન પણ જુઓ)."

૧૯. વર્તમાન કેસમાં, એ હકીકત ધ્યાનમાં રાખવી જોઈએ કે અપીલકર્તાઓ સ્પષ્ટપણે નોટિસ પર હતા, જ્યારે નવી પસંદગી પ્રક્રિયા યોજાઈ ત્યારે લેખિત પરીક્ષા નેવું માર્ક્સની અને ઇન્ટરવ્યુ દસ માર્ક્સનો રહેશે. અપીલકર્તાઓએ પસંદગી પ્રક્રિયામાં ભાગ લીધો હતો. વધુમાં, અન્ય બે વિચારણાઓ સંતુલનમાં વજન ધરાવે છે. હાઈકોર્ટે આક્ષેપિત ચુકાદામાં નોંધ્યું છે કે નિયમ ૬ નું અર્થઘટન અસ્પષ્ટતાથી મુક્ત ન હતું. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો હાઈકોર્ટ દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયામાં કોઈ સ્પષ્ટ અથવા દેખીતી ગેરકાયદેસરતા ન હતી. પ્રમોશન સાથે વ્યવહાર કરતા નિયમ ૬ માં વર્ગ III ના પદો પર સીધી ભરતી માટે નિયમ ૫ માં પૂરી પાડવામાં આવેલી પરીક્ષાની આવશ્યકતા સામેલ છે કે કેમ અથવા માર્ક્સ અને ક્વોલિફાઈંગ માર્ક્સ પણ સામેલ છે કે કેમ તે અંગે અસ્પષ્ટતાનું એક તત્વ હતું. વધુમાં, ૮૦:૧૦ ફાળવણી દ્વારા અપીલકર્તાઓને કોઈ નુકસાન થયું હોવાનું સાબિત થયું નથી.

૩૫.૧. શ્રી ઈશ્વરચંદ્ર (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય અદાલતે પેરા ૨ અને ૧૦ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું:

"૨. શરૂઆતમાં એ ઉલ્લેખ કરી શકાય કે સાગર યુનિવર્સિટીના વાઈસ-ચાન્સેલરની નિમણૂક તે યુનિવર્સિટીના ચાન્સેલર દ્વારા સાગર યુનિવર્સિટી એક્ટ, ૧૯૪૬ (જેને હવેથી "એક્ટ" તરીકે ઓળખવામાં આવશે) ની કલમ ૧૩ હેઠળ તે કલમની પેટા-કલમ (૨) હેઠળ રચાયેલી સમિતિ દ્વારા ભલામણ કરાયેલ ઓછામાં ઓછા ત્રણ વ્યક્તિઓની પેનલમાંથી કરવામાં આવે છે. પેટા-કલમ (૨) હેઠળ રચવામાં આવનાર સમિતિમાં ત્રણ વ્યક્તિઓનો સમાવેશ કરવાનો હતો, જેમાંથી બે વ્યક્તિઓ યુનિવર્સિટી અથવા કોલેજ સાથે જોડાયેલા ન હોય તેવા વ્યક્તિઓમાંથી સિંગલ ટ્રાન્સફરેબલ વોટ દ્વારા એક્ઝિક્યુટિવ કાઉન્સિલ દ્વારા ચૂંટાવાના રહેશે અને ત્રીજાની નિમણૂક ચાન્સેલર દ્વારા કરવામાં આવશે જેમને તેમાંથી એકની સમિતિના અધ્યક્ષ તરીકે નિમણૂક કરવાની સત્તા પણ આપવામાં આવી હતી. આ કલમની અન્ય જોગવાઈઓનો સંદર્ભ આપવો બિનજરૂરી છે કારણ કે તે આ અપીલના હેતુ માટે સંબંધિત નથી. એવું જણાય છે કે ઉપરોક્ત જોગવાઈઓ હેઠળ યુનિવર્સિટી માટે વાઈસ-ચાન્સેલરની નિમણૂક માટે નામોની પેનલ સુપરત કરવા માટે એક સમિતિની યોગ્ય રીતે રચના કરવામાં આવી હતી જેમાં યુનિવર્સિટીની એક્ઝિક્યુટિવ કમિટી દ્વારા ચૂંટાયેલા બે વ્યક્તિઓ, એટલે કે જી. કે. શિંદે, નિવૃત્ત ચીફ જસ્ટિસ અને મધ્યપ્રદેશ હાઈકોર્ટના જસ્ટિસ ટી. પી. નાયકનો સમાવેશ થતો હતો જ્યારે ત્રીજા સભ્ય શ્રી સી. બી. અગ્રવાલ, અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત ન્યાયાધીશ, ચાન્સેલર રાજમાતા વિજયા

રાજે સિંધિયા દ્વારા નામાંકિત કરવામાં આવ્યા હતા, જેમણે જી. કે. શિંદેને સમિતિના અધ્યક્ષ તરીકે પણ નિયુક્ત કર્યા હતા. ત્યારબાદ અધ્યક્ષે મીટિંગ માટે અનુકૂળ સ્થળ અને સમય નક્કી કરવા માટે પત્રવ્યવહાર કર્યો હોય તેવું જણાય છે, જે છેવટે ૪ થી એપ્રિલ ૧૯૭૦ ના રોજ ઇન્દોરમાં નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો. જસ્ટિસ નાયક જોકે મીટિંગમાં હાજર રહેવામાં અસમર્થ હતા અને તેમની ગેરહાજરીમાં અન્ય બે વ્યક્તિઓ, શ્રી શિંદે અને શ્રી અગ્રવાલ એક સમિતિ તરીકે મળ્યા અને નામોની પેનલ સુપરત કરી જેમાંથી ચાન્સેલરે અપીલકર્તાને ૭ મી એપ્રિલ ૧૯૭૦ ના રોજ ૨૨ મી જૂન ૧૯૭૦ થી પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે વાઈસ ચાન્સેલર તરીકે નિયુક્ત કર્યા. અપીલકર્તા નિમણૂકના સમયે, એવું લાગે છે કે, કાર્યકારી વાઈસ-ચાન્સેલર તરીકે કાર્યરત હતા.

૧૦. આ પત્ર હાઈકોર્ટના આદેશમાંની એ ધારણાને સ્પષ્ટપણે નકારી કાઢે છે કે શિંદે જસ્ટિસ નાયકને મીટિંગથી દૂર રાખવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા. બીજી બાજુ, શિંદેએ તે પત્રમાં જસ્ટિસ નાયકને વિચારવા માટે વ્યક્તિઓના નામો સૂચવવા વિનંતી કરી હતી જે પ્રથમદર્શી રીતે જસ્ટિસ નાયકને મીટિંગથી દૂર રાખવાના તેમના કોઈપણ હેતુને નકારી કાઢે છે. રેકૉર્ડ પર એવી કોઈ સામગ્રી પણ નથી જે દર્શાવે કે અપીલકર્તાને કારણદર્શક નોટિસ આપવામાં આવી હતી તે સમયે અથવા આક્ષેપિત આદેશ કરતી વખતે ચાન્સેલર દ્વારા ઉપર ટાંકવામાં આવેલ પત્રવ્યવહાર

જોવામાં આવ્યો હતો. તેથી, એવું માની શકાય નહીં કે ગવર્નર ઉપરોક્ત પત્રવ્યવહારથી પ્રભાવિત હતા. તે દુર્ભાગ્યપૂર્ણ છે કે અપીલકર્તાની રિટ પિટિશનને મર્યાદિતમાં અને તમામ સંબંધિત હકીકતોની યોગ્ય પ્રશંસા વિના ફગાવી દેવામાં આવી હતી. એમાં કોઈ શંકા નથી કે ચાન્સેલર દ્વારા કરવામાં આવેલ આક્ષેપિત આદેશ સંપૂર્ણપણે મીટિંગની કાયદેસરતા પર આધારિત હતો જ્યાં અપીલકર્તાના નામની ભલામણ કરવામાં આવી ત્યારે ત્રણમાંથી માત્ર બે સભ્યો જ હાજર હતા. હાઈકોર્ટે રિટ પિટિશનને લિમિન (*in limine*) માં ફગાવી દેવા માટે તે આદેશમાં તેમના દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા આધારો સિવાયના અન્ય આધારો પર ચાન્સેલરના આદેશને જાળવી રાખવા માટે પત્રવ્યવહારમાં તપાસ કરી, જે અમારા મતે, વાજબી ન હતું. એનો પણ ઇનકાર કરી શકાતો નથી કે ૪ થી એપ્રિલ ૧૯૭૦ ના રોજ ત્રણમાંથી બે સભ્યો દ્વારા યોજાયેલી મીટિંગ કાયદેસર હતી કારણ કે તમામ ત્રણ સભ્યોને પૂરતી નોટિસ આપવામાં આવી હતી. જો કોઈ એક યા બીજા કારણસર તેમાંથી કોઈ એક હાજર ન રહી શકે, તો તે અન્યની મીટિંગને ગેરકાયદેસર બનાવતું નથી. આવા સંજોગોમાં, જ્યાં કોરમ નક્કી કરવા માટે કોઈ નિયમ અથવા વિનિયમ અથવા અન્ય કોઈ જોગવાઈ નથી, ત્યાં બહુમતી સભ્યોની હાજરી તેને માન્ય મીટિંગ બનાવશે અને ત્યાં વિચારવામાં આવેલી બાબતોને અમાન્ય ઠેરવી શકાય નહીં."

૩૫.૨. મિસ આરતી સપ્તુ અને અન્ય (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૧૪ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૧૪. અરજદાર દ્વારા અમને એવું પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન ઇન્ટરવ્યુ સમિતિની રચના સમયાંતરે બદલાતી રહી હતી. તેથી, એવું કહેવામાં આવે છે કે પસંદગી દૂષિત થઈ છે. એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે જ્યારે એક સભ્ય, શ્રી એન. એસ. પઠાણિયા, આચાર્ય, મેડિકલ કોલેજ, જમ્મુ ઇન્ટરવ્યુ શરૂ થયા પછી થોડા સમય બાદ સમિતિમાં જોડાયા હતા, જ્યારે અન્ય એક સભ્ય, શ્રી બી. આર. કુંડલ, નાયબ કમિશનર, ઉધમપુર કાર્યવાહીના માત્ર એક ભાગ દરમિયાન હાજર રહ્યા હતા અને ત્યારબાદ જતા રહ્યા હતા. શ્રી એન. એસ. પઠાણિયાના સંદર્ભમાં, એવું કહેવું શક્ય નથી કે તેમના સહેજ મોડા જોડાવાથી કાર્યવાહીની માન્યતાને ભૌતિક રીતે અસર થઈ છે. અને શ્રી કુંડલની વાત કરીએ તો, એવું જણાય છે કે તેઓ ૧૪ જુલાઈ, ૧૯૮૦ ના રોજ હાજર હતા અને અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, બીજા દિવસે સવારે જતા રહ્યા હતા. એ નોંધવામાં આવશે કે શ્રી કુંડલ સિવાય સમિતિના તમામ સભ્યો તબીબી શિક્ષણ સાથે નજીકથી સંકળાયેલા વ્યક્તિઓ હતા. શ્રી બી. આર. કુંડલ ઉધમપુરના નાયબ કમિશનર હતા. અમે એ પણ જાણતા નથી કે સમિતિ દ્વારા કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો, શું તે

એવી હતી કે જો સભ્યોમાંથી એક અનિવાર્યપણે , સમગ્ર કાર્યવાહીમાં ભાગ લેવામાં અસમર્થ હોય તો કાર્યવાહીને અમાન્ય કરી દે. પ્રતિવાદીઓ જણાવે છે કે ચારમાંથી ઓછામાં ઓછા ત્રણ સભ્યો સમગ્ર કાર્યવાહી દરમિયાન હાજર રહ્યા હતા. અને અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, જ્યારે શ્રી કુંડલ હાજર હતા ત્યારે પ્રમાણસર ઓછી સંખ્યામાં ઉમેદવારોનો ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવ્યો હતો. તમામ સંજોગોમાં, અમારા માટે એ કહેવું મુશ્કેલ છે કે શ્રી કુંડલની સમિતિમાંથી ગેરહાજરીથી તેની કાર્યવાહી દૂષિત થઈ છે."

૩૫.૩. અરુણ કુમાર મોદી અને અન્યના કેસમાં, રાજસ્થાન હાઈકોર્ટ નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૬. ડૉ. અરુણ કુમાર મોદી અને અન્ય કેટલાક અરજદાર વતી હાજર રહેલા મિસ્ટર એમ. બી. એલ. ભાર્ગવે મારી સમક્ષ નીચેની પાંચ દલીલો ઉઠાવી હતી:

૧ અને ૨) XXX XXX XXX

૩) કે આયોગ દ્વારા કરવામાં આવેલી કહેવાતી પસંદગી જેના કારણે અરજદારોની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી તે કાયદાની નજરમાં કોઈ પસંદગી ન હતી અને તે માત્ર એક ફારસ (farce) હતો. વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આ સંદર્ભમાં મુખ્યત્વે આ ખામીઓ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, એટલે કે

(a) આયોગે ક્યારેય એક સંસ્થા તરીકે તમામ ઉમેદવારોની તુલનાત્મક ગુણવત્તાનું મૂલ્યાંકન કર્યું નથી, (b) પસંદ કરાયેલા ઉમેદવારોની અંતિમ યાદી આયોગના સભ્યો દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવી ન હતી અને તેના સભ્યો દ્વારા નિયમિત રીતે સહી કરવામાં આવી હતી, (c) બે પસંદગી બોર્ડે ઉમેદવારોની બેચનો એકસાથે ઇન્ટરવ્યુ લીધો હતો અને ઉક્ત બોર્ડની રચના સમયાંતરે બદલવામાં આવી હતી અને તમામ ઉમેદવારોની તુલનાત્મક ગુણવત્તાની વિચારણા માટે કોઈ સામાન્ય માપદંડ પણ ન હતો.

XXX XXX XXX

૨૨. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આયોગ દ્વારા યોજાયેલી પસંદગી માત્ર એક ફાર્સ હતો અને તેને કાયદાની નજરમાં પસંદગી માની શકાય નહીં. અરજદારોના જણાવ્યા મુજબ, આયોગ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી પ્રક્રિયા એવી હતી કે બે પસંદગી બોર્ડની રચના કરવામાં આવી હતી, જેમાંથી પ્રત્યેકમાં આયોગના એક સભ્ય, તબીબી અને જાહેર આરોગ્ય વિભાગના પ્રતિનિધિ અને બે નિષ્ણાતોનો સમાવેશ થતો હતો અને બંને બોર્ડે એકસાથે ઉમેદવારોની વિવિધ બેચનો ઇન્ટરવ્યુ લીધો હતો. નિષ્ણાતોને કિલનિકલ અને નોન-કિલનિકલ સહિત તબીબી વિજ્ઞાનની તમામ શાખાઓમાંથી લેવામાં આવ્યા હતા અને તેઓ અવારનવાર બદલાતા રહેતા હતા. અરજદારોએ એવો આક્ષેપ કર્યો છે કે

બોર્ડના કર્મચારીઓ સમયાંતરે અલગ-અલગ અને બદલાતા રહ્યા હતા. અરજદારોની ફરિયાદ એ છે કે આવી પસંદગી જેમાં આયોગના અલગ-અલગ સભ્યોને અલગ-અલગ સમયે અલગ-અલગ નિષ્ણાતો દ્વારા મદદ કરવામાં આવી હોય તેને કાયદાની નજરમાં માન્ય પસંદગી કહી શકાય નહીં, કારણ કે અલગ-અલગ બેચમાં હાજર રહેલા તમામ ઉમેદવારોની તુલનાત્મક ગુણવત્તાનું યોગ્ય અને વાજબી મૂલ્યાંકન કરી શકાતું નથી. અરજદારોનો આક્ષેપ એ છે કે તમામ ઉમેદવારોના ઈન્ટરવ્યુ પૂરા થયા પછી રાજ્ય સરકારને નિમણૂક માટે ભલામણ કરાયેલા ઉમેદવારોની યાદી આયોગના સભ્યો દ્વારા સંકલિત કરવામાં આવી ન હતી. એવો પણ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે આયોગે, એક સંસ્થા તરીકે ક્યારેય પસંદગી યાદીઓની પ્રક્રિયા અથવા મંજૂરી આપી ન હતી પરંતુ પસંદગી યાદીઓ આયોગના સચિવ દ્વારા સંકલિત કરવામાં આવી હતી અને તેમના દ્વારા રાજ્ય સરકારને મોકલવામાં આવી હતી. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની દલીલ એ છે કે સેવા નિયમોના નિયમ ૨૦ ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યું હતું કારણ કે તેઓ જે ઉમેદવારોને યોગ્ય માને છે તેની યાદી તૈયાર કરવી અને આવા ઉમેદવારોની યાદીને ગુણવત્તાના ક્રમમાં ગોઠવવી એ આયોગની ફરજિયાત ફરજ હતી. એવો આગ્રહ કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં આયોગે ઉપરોક્ત બે આવશ્યક કાર્યો સોંપ્યા હતા અને આયોગ દ્વારા વર્ચ્યુઅલ સ્વ-વિલોપન (*self-effacement*) થયું

હતું. અંતમાં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે આયોગના સભ્યોએ નિયમિત રીતે યાદી પર સહી કરી હતી અને પોતાનું મન લાગુ કર્યું ન હતું.

XXX XXX XXX

૨૪. એમાં કોઈ શંકા નથી કે જ્યારે ઈન્ટરવ્યુ લેવાનારા ઉમેદવારોની સંખ્યા ઘણી મોટી હોય છે, જેમ કે આ કેસોમાં આયોગ દ્વારા લગભગ ૧૧૦૦ ઉમેદવારોનો ઈન્ટરવ્યુ લેવાનો હતો, ત્યારે આયોગના તમામ સભ્યો માટે એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને દરેક ઉમેદવારનો ઈન્ટરવ્યુ લેવો શક્ય ન હતો. મેં આ સંદર્ભમાં સેવા નિયમોની સંબંધિત જોગવાઈઓની તપાસ કરી છે. નિયમ ૧૬ આયોગ દ્વારા અરજીઓ આમંત્રિત કરવાની જોગવાઈ કરે છે જે નિયમ ૧૭ મુજબ આયોગ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ ફોર્મમાં કરવાની રહેશે. ત્યારબાદ, નિયમ ૧૮ હેઠળ, આયોગે તેને મળેલી અરજીઓની ચકાસણી કરવાની રહેશે અને સેવા નિયમો હેઠળ નિમણૂક માટે લાયક ઉમેદવારોને ઈન્ટરવ્યુ માટે હાજર રહેવા માટે કહેવાનું રહેશે. નિયમ ૧૮ માં એવું કંઈ નથી જે જરૂરી બનાવે કે વાઈવા વોસી પરીક્ષણ આયોગના તમામ સભ્યો દ્વારા એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને હાથ ધરવામાં આવે. તેથી આયોગે નક્કી કરવાનું છે કે શું તેના તમામ સભ્યો એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને તમામ ઉમેદવારોની પરીક્ષા કરશે કે પછી તેના કેટલાક સભ્યો જેમને આયોગ દ્વારા હેતુ માટે નામાંકિત કરવામાં આવી શકે છે તે આ કાર્ય નિભાવશે. એવા કિસ્સાઓમાં પણ જ્યાં લેખિત પરીક્ષાઓ લેવામાં

આવે છે અને તપાસવાના ઉમેદવારોની સંખ્યા સામાન્ય રીતે ઘણી મોટી હોય છે, સ્ક્રિપ્ટોને હેડ એક્ઝામિનર અને સહ-પરીક્ષકોની એવી સંખ્યા વચ્ચે વહેંચવામાં આવે છે જે યોગ્ય માનવામાં આવે, તપાસવાના ઉમેદવારોની સંખ્યાને ધ્યાનમાં રાખીને, કારણ કે એક પરીક્ષક માટે તમામ ઉમેદવારોના સ્ક્રિપ્ટોની ચકાસણી કરવી ભૌતિક રીતે અશક્ય હોઈ શકે છે. જો ઉમેદવારો ઘણા વધારે હોય તો એક વ્યક્તિ માટે તમામ સ્ક્રિપ્ટો તપાસવા માટે ઘણો લાંબો સમય લાગી શકે છે. યુનિવર્સિટીની પરીક્ષાઓમાં અને સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષામાં પણ જ્યાં મોટી સંખ્યામાં ઉમેદવારો હાજર થાય છે ત્યાં ઉપરોક્ત પ્રક્રિયા અપનાવવામાં આવે છે, તેમ છતાં સામાન્ય રીતે ધોરણની એકરૂપતા સુનિશ્ચિત કરવામાં આવે છે. હવે આ બાબતમાં, આયોગે તેના બે સભ્યોને નામાંકિત કર્યા જેમણે બે પસંદગી બોર્ડના પ્રિસાઈડિંગ ઓફિસર તરીકે કામ કર્યું અને તેમાંથી પ્રત્યેકને વિભાગીય પ્રતિનિધિ અને બે નિષ્ણાતો દ્વારા મદદ કરવામાં આવી, અને ધોરણની એકરૂપતા જાળવવા માટે પ્રિસાઈડિંગ ઓફિસરો, વિભાગીય પ્રતિનિધિઓ અને નિષ્ણાતોએ પસંદગી શરૂ થતા પહેલાં અને પસંદગી દરમિયાન સમયાંતરે સંયુક્ત મીટિંગો યોજી હતી. આમ, હું અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની એ દલીલથી બિલકુલ પ્રભાવિત નથી કે આયોગ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી પસંદગીઓ દૂષિત થઈ હતી કારણ કે આયોગે એક સંસ્થા તરીકે તમામ ઉમેદવારોનો ઈન્ટરવ્યુ લીધો ન હતો અથવા પસંદગીની બાબતમાં સમાન માપદંડ લાગુ કરવામાં આવ્યો ન

હતો. કે. કે. ભાટિયાના કેસ ૧૯૭૨ *RLW* ૨૨ માં સમાન પ્રશ્ન ઉભો થયો હતો અને આ કોર્ટે એવો મત લીધો હતો કે બંધારણની કલમ ૩૨૦ માં કે સંબંધિત સેવા નિયમોમાં એવી કોઈ જોગવાઈ નથી કે જેમાં જરૂરી હોય કે વાઈવા (*sinc*) પરીક્ષા આયોગના તમામ સભ્યો દ્વારા ઈન્ટરવ્યુમાં એકસાથે બેસીને હાથ ધરવામાં આવવી જોઈએ. તે કેસમાં વધુમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે "તે આયોગે નક્કી કરવાનું હતું કે શું તેના તમામ સભ્યો એકસાથે બેસીને ઉમેદવારોની પરીક્ષા કરશે કે પછી તે જવાબદારી હેતુ માટે તેના દ્વારા નામાંકિત કેટલાક સભ્યો દ્વારા નિભાવવામાં આવશે". દેવજી ચલિહાના કેસ *AIR* ૧૯૬૭ એસ.સી. માં આસામ અને નાગાલેન્ડ હાઈકોર્ટ દ્વારા સમાન મત લેવામાં આવ્યો છે જ્યાં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

આ ઉપરાંત, યોગ્યતાના આધારે નિમણૂક માટે કેટલાક ઉમેદવારોની ભલામણ કરવા માટે ઈન્ટરવ્યુ હાથ ધરવા માટે, આયોગના તમામ સભ્યોની હાજરીની જરૂર નથી. વિપરીત કોઈપણ નિયમોની ગેરહાજરીમાં કોઈપણ એક અથવા બે સભ્યોને ફરજ સોંપી શકાય છે. આ આયોગની આંતરિક કામગીરી છે જે એક અત્યંત જવાબદાર સંસ્થા છે અને સંબંધિત તમામ પ્રત્યે ઉચ્ચ ઔચિત્ય અને ન્યાયીપણાને ધ્યાનમાં રાખીને તેમની ફરજો નિભાવવા પર વિશ્વાસ કરી શકાય છે. તેથી અમે સ્પષ્ટપણે અભિપ્રાય ધરાવીએ છીએ કે અરજદારના કિસ્સામાં અધ્યક્ષ અને અન્ય

સભ્ય દ્વારા લેવામાં આવેલ ઇન્ટરવ્યુ અધિકારક્ષેત્ર વિનાનો નથી, કે તે ઇન્ટરવ્યુના પરિણામે કરવામાં આવેલી ભલામણને કાયદા હેઠળ અમાન્ય કહી શકાય નહીં. અમને એવા કોઈ નિયમો દર્શાવવામાં આવ્યા નથી જે નિમણૂક માટે ઉમેદવારોનો ઇન્ટરવ્યુ લેતી વખતે આયોગને વિભાગોમાં કામ કરતા અટકાવે છે.

૨૫. મિસ્ટર ભાર્ગવની એવી દલીલ કે પસંદગી બોર્ડની રચના સમયાંતરે બદલાતી રહી અને તેથી પસંદગીઓ એક ફારસ હતી, તેને પણ સ્વીકારી શકાય નહીં. નિષ્ણાતો અને વિભાગીય પ્રતિનિધિઓએ ઇન્ટરવ્યુમાં પરીક્ષકો તરીકે ભાગ લીધો ન હતો પરંતુ તેઓ માત્ર આયોગના સભ્યોને મદદ કરી રહ્યા હતા કારણ કે તકનીકી સેવા માટે ભરતી માટે ઉમેદવારોની તપાસ કરવાના હેતુથી ઇન્ટરવ્યુ યોજવામાં આવ્યા હતા. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની વિનંતીથી મેં આયોગ પાસેથી સંબંધિત રેકૉર્ડ મંગાવ્યો હતો અને તેના પર નજર નાખતા મને સંતોષ થાય છે કે પસંદગીઓ યોગ્ય રીતે હાથ ધરવામાં આવી હતી. પસંદગી બોર્ડમાંથી એકનું નેતૃત્વ મિસ્ટર આર. એસ. કપૂર દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું, જેઓ તે સમયે આયોગના સભ્ય હતા, જ્યારે અન્ય પસંદગી બોર્ડનું નેતૃત્વ આયોગના અન્ય સભ્ય મિસ્ટર મોહમ્મદ યાકુબ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. ઇન્ટરવ્યુ સમયે યોગ્ય મૂલ્યાંકન યાદીઓ તૈયાર કરવામાં આવી હોય તેવું જણાય છે અને ઉમેદવારોને ઇન્ટરવ્યુમાં તેમના પ્રદર્શન અનુસાર ગ્રેડ આપવામાં આવ્યા

હતા, જ્યારે તેમની લાયકાતો તેમના નામ સામે યોગ્ય રીતે દર્શાવવામાં આવી હતી અને તેને યોગ્ય વિચારણા આપવામાં આવી હોય તેવું જણાય છે. મૂલ્યાંકન યાદીઓ પર આયોગના સંબંધિત સભ્યો દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા જેમણે પસંદગી બોર્ડની અધ્યક્ષતા કરી હતી અને ત્યારબાદ પસંદ કરેલા ઉમેદવારોની પસંદગીના ક્રમમાં એક સંયુક્ત યાદી તૈયાર કરવામાં આવી હતી અને બંને સભ્યો, મિસ્ટર આર. એસ. કપૂર અને મિસ્ટર મોહમ્મદ યાકુબ દ્વારા હસ્તાક્ષર કરવામાં આવ્યા હતા અને આયોગના અન્ય સભ્યો સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા હતા. અધ્યક્ષ સહિત આયોગના અન્ય સભ્યો ઉપરોક્ત સભ્યો સાથે સંમત થયા હોય તેવું જણાય છે અને આયોગના તમામ સભ્યોએ પસંદ કરેલા ઉમેદવારોની અંતિમ યાદી પર હસ્તાક્ષર કર્યા અને ત્યારબાદ ઉક્ત યાદી રાજ્ય સરકારને મોકલવામાં આવી. તુલનાત્મક ગુણવત્તા નક્કી કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવતા સિદ્ધાંતો સમાન હતા જે સામાન્ય રીતે આયોગ દ્વારા તમામ પસંદગીઓમાં ઉપયોગમાં લેવાય છે જ્યારે સમાન શ્રેણીની મોટી સંખ્યામાં જગ્યાઓ જાહેર કરવામાં આવે છે. અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપોનો કોઈ આધાર નથી કે બોર્ડની રચના સમયાંતરે બદલાતી રહી કારણ કે આયોગના બે સભ્યો, જેઓ પરીક્ષકો તરીકે કામ કરતા હતા તેઓ પસંદગીના સમગ્ર અભ્યાસક્રમ દરમિયાન ત્યાં જ રહ્યા હતા અને માત્ર નિષ્ણાતોમાં ફેરફાર, જેઓ માત્ર સંબંધિત પરીક્ષકોને મદદ કરવાના હેતુથી પસંદગી બોર્ડ સાથે સંકળાયેલા હતા, તેનો કોઈ અર્થ ન

હતો. સિવિલ આસિસ્ટન્ટ સર્જનની જગ્યા માટે પસંદગી કરવામાં આવી હોવાથી, કિલનિકલ તેમજ નોન-કિલનિકલ બંને પાંખોમાંથી નિષ્ણાતોને આયોગની સહાય માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા. આયોગ માટે એક સંસ્થા તરીકે દરેક ઉમેદવારનો ઇન્ટરવ્યુ લેવો જરૂરી ન હોવાથી બે પસંદગી બોર્ડે એકસાથે કામ કર્યું તેમાં કંઈ ખોટું ન હતું કારણ કે ઇન્ટરવ્યુ લેવાના ઉમેદવારોની સંખ્યા લગભગ ૧૧૦૦ હતી અને આટલું મોટું કાર્ય પૂર્ણ કરવા માટે સિંગલ પસંદગી બોર્ડને કેટલાક મહિનાઓ લાગી ગયા હોત. આયોગ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં રાખીને કે આયોગના સભ્યો, વિભાગીય પ્રતિનિધિઓ અને નિષ્ણાતોની સમયાંતરે સંયુક્ત મીટિંગો યોજીને ધોરણની એકરૂપતા જાળવવામાં આવી હતી, મને અરજદારોના વિદ્વાન વકીલની એ દલીલમાં કોઈ બળ જણાતું નથી કે ત્યાં કોઈ સામાન્ય માપદંડ ન હતો."

૩૫.૪. ડૉ. બુદ્ધિકોટા સુબ્બારાવ (સુપ્રા) ના કેસમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૭ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૭. કાર્યવાહીનું ઉદ્દેશન કરતો બદલ્લિશાહી કાનૂની અથવા તથ્યપૂર્ણ હોઈ શકે છે. અગાઉનો કાયદાની બાબત તરીકે ઉદ્ભવે છે જ્યાં જાહેર કાર્યકર્તા કોઈપણ દૂષિત ઇરાદા અથવા અયોગ્ય હેતુ વિના કાયદાના અનાદરમાં ઇરાદાપૂર્વક કાર્ય કરે છે જ્યારે બાદમાં બાહ્ય વિચારણા દ્વારા પ્રેરિત થાય

છે. પરંતુ બંને ધારી શકાય નહીં અથવા સહેલાઈથી અનુમાન કરી શકાય નહીં. તે માટે મજબૂત પુરાવા અને અકાટ્ય સાબિતીની જરૂર છે. સામા પક્ષને વિદેશ જતો અટકાવતો સ્ટેનો એકપક્ષીય આદેશ આપતો વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલો આદેશ ન તો કાયદાની જોગવાઈઓ વિરુદ્ધ હતો અને ન તો રાજ્ય રિટ પિટિશન મારફતે વિદ્વાન સિંગલ જજનો સંપર્ક કરવામાં બદલિયાદાપૂર્વક કાર્ય કરવા માટે દોષિત હતું. ટ્રાયલ જજના આદેશને ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ પડકારી શકાય નહીં. કોર્ટના નિયમો હેઠળ, આદેશની સાચીતા પર માત્ર તે જ રીતે હુમલો કરી શકાય છે જે રીતે રાજ્ય દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. આદેશથી નારાજ કોઈપણ પક્ષકાર તેને કાયદાની અદાલતમાં પડકારવા માટે હકદાર છે. આવી કાર્યવાહી ન તો સ્પષ્ટ શ્રેષ્ઠ છે કે ન તો કાયદામાં બદલિયાદો છે."

૩૬. આમ, વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ દ્વારા જે નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તે પરથી સ્પષ્ટ છે કે એક યા બીજા કારણસર જો કોઈ પેનલ સભ્ય હાજર ન રહી શકે, તો તે અન્ય સભ્યોની મીટિંગ/ઇન્ટરવ્યુને ગેરકાયદેસર બનાવતું નથી. આવા સંજોગોમાં, જ્યારે કોરમ નક્કી કરવા માટે કોઈ નિયમ અથવા વિનિયમ અથવા અન્ય કોઈ જોગવાઈ નથી, ત્યારે બહુમતી સભ્યોની હાજરી તેને માન્ય મીટિંગ બનાવશે અને આવી મીટિંગમાં વિચારવામાં આવેલી બાબતોને અમાન્ય ઠેરવી શકાય નહીં. તે પણ સ્પષ્ટ છે કે જો સમિતિના એક કે બે સભ્યો મીટિંગમાં હાજર ન રહી શકે તો કાર્યવાહીને દૂષિત કરી શકાય નહીં.

રાજસ્થાન હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પરથી વધુમાં જાણવા મળે છે કે સંબંધિત નિયમમાં એવું કંઈ નથી જે જરૂરી બનાવે કે વાઈવા વોસી પરીક્ષણ આયોગના તમામ સભ્યો દ્વારા એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને હાથ ધરવામાં આવે. તેથી આયોગે નક્કી કરવાનું છે કે શું તેના તમામ સભ્યો એક સંસ્થા તરીકે એકસાથે બેસીને તમામ ઉમેદવારોની પરીક્ષા કરશે કે પછી તેના કેટલાક સભ્યો જેમને આયોગ દ્વારા હેતુ માટે નામાંકિત કરવામાં આવી શકે છે તે આ કાર્ય નિભાવશે. ડૉ. બુદ્ધિકોટા સુબ્બારાવ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પરથી વધુમાં જાણવા મળે છે કે બદઈરાદો કાનૂની અથવા તથ્યપૂર્ણ હોઈ શકે છે પરંતુ બંને ધારી શકાય નહીં અથવા સહેલાઈથી અનુમાન કરી શકાય નહીં અને તે માટે મજબૂત પુરાવા અને અકાલ્પ સાબિતીની જરૂર છે.

૩૭. અહીં ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ, ઇન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયા શરૂ થાય તે પહેલાં, ભરતી સમિતિએ ૧૨.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ એક મીટિંગ યોજી હતી જેમાં છ સભ્યો ધરાવતું ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ રચવામાં આવ્યું હતું અને એ પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જો કોઈ ચોક્કસ સભ્ય મીટિંગમાં હાજર ન રહે, તો બાકીના સભ્યો ઇન્ટરવ્યુ લઈ શકે છે. ત્યારબાદ ૨૩.૧૧.૨૦૨૧ ના રોજ પણ એક મીટિંગ યોજાઈ હતી જેમાં એ પણ સ્પષ્ટપણે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જો નાયબ સચિવ (કર્મચારી) જી.એ.ડી હાજર રહેવાની સ્થિતિમાં ન હોય, તો ઉક્ત પદના

કામના ભારણને જોતાં ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન તેમના માટે ગેરહાજર રહેવું ખુલ્લું છે. આમ, ભરતી સમિતિ દ્વારા પ્રક્રિયા નિર્ધારિત કરવામાં આવી હતી અને તમામ પાંચ દિવસ ઇન્ટરવ્યુ દરમિયાન સમગ્ર પ્રક્રિયાનું પાલન કરવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, ૨૦૨૦ ના નિયમોની અનુસૂચિ II ના સેક્શન ૪ પરથી, એવું કહી શકાય કે ઉક્ત સેક્શન ૧૦૦ માર્ક્સના ઇન્ટરવ્યુ માટે જોગવાઈ કરે છે. ઉક્ત સેક્શનમાં ચોક્કસપણે એવું જણાવવામાં આવ્યું નથી કે ઇન્ટરવ્યુ ચોક્કસ સંખ્યાના સભ્યો દ્વારા લેવાનો છે. આમ, પેનલના સભ્યોના કોરમ માટે જોગવાઈ કરતા કોઈપણ નિયમની ગેરહાજરીમાં અને ૨૦૨૦ ના નિયમોના નિયમ ૪ ને ધ્યાનમાં રાખીને જ્યારે ભરતી સમિતિએ પ્રક્રિયા અપનાવી છે, ત્યારે આ કોર્ટનો અભિપ્રાય છે કે ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ ના ઉદ્દેશન અંગે વર્તમાન પિટિશનમાં અરજદારો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલો ગેરસમજભરી છે. વર્તમાન કેસમાં, આ કોર્ટે ભરતી સમિતિ અથવા ઇન્ટરવ્યુ બોર્ડ/સમિતિના કોઈપણ સભ્યોના ભાગે અરજદારો દ્વારા આક્ષેપ કર્યા મુજબ કોઈ મનસ્વીપણું જણાતું નથી અને તેથી આ કોર્ટનો મત છે કે ભારતની બંધારણની કલમ ૧૪ અને ૧૬ નું કોઈ ઉદ્દેશન થયું નથી.

૩૮. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલે વર્તમાન પિટિશનમાં આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨૧.૧૨.૨૦૨૧ ના વચગાળાના આદેશ પર આધાર રાખ્યો છે. જોકે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે એડ-ઇન્ટરિમ રાહત મંજૂર કરતી વખતે, આ કોર્ટની

કોઓર્ડિનેટ બેન્ચે પિટિશનના મેમોમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતોના આધારે કેટલાક પ્રથમદર્શી અવલોકનો કર્યા છે. જોકે, પ્રતિવાદી – રાજ્ય દ્વારા એફિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાય દાખલ કરવામાં આવી ન હતી. જોકે, નોટિસ જારી કરતી વખતે અને એડ-ઇન્ટરિમ રાહત મંજૂર કરતી વખતે ઉક્ત અવલોકનો કામચલાઉ સ્વભાવના હોય છે. હવે, આ કોર્ટે પ્રતિવાદી – રાજ્ય દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિપ્લાય ધ્યાનમાં લીધો છે અને પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા વિગતવાર કરવામાં આવેલી દલીલો પણ ધ્યાનમાં લીધી છે અને તેથી અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા વચગાળાના આદેશ પર રાખવામાં આવેલ આધાર ગેરસમજભર્યો છે.

૩૯. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, આ પિટિશન યોગ્યતા ધરાવતી ન હોવાથી ફગાવી દેવા પાત્ર છે અને તે મુજબ ફગાવી દેવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ . વચગાળાની રાહત રદ કરવામાં આવે છે. પિટિશન ફગાવી દેવાને ધ્યાનમાં રાખીને, જોડાયેલ સિવિલ એપ્લિકેશન ટકી રહેતી નથી, તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(વિપુલ એમ. પંચોલી, ન્યાયમૂર્તીશ્રી)

લવકુમાર જે જાની

ચુકાદો જાહેર થયા પછી, અરજદારો માટે વિદ્વાન એડવોકેટ મિસ્ટર એ. જે. યાજ્ઞિક વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટે વિનંતી કરી કે આ કોર્ટ દ્વારા નોટિસ જારી કરતી વખતે આપવામાં આવેલી એડ-ઇન્ટરિમ રાહત, જે વખતોવખત ચાલુ રાખવામાં આવી છે, તેને વધુ ચાર સપ્તાહ માટે લંબાવવામાં આવે જેથી અરજદારો ઉચ્ચ ફોરમ સમક્ષ જઈ શકે.

પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટોએ એવી દલીલ કરીને આ વિનંતીનો સખત વિરોધ કર્યો હતો કે આ પિટિશન પેન્ડિંગ છે તે દરમિયાન ભરતી પ્રક્રિયા અટકાવી દેવામાં આવી છે અને જ્યારે આ કોર્ટે પિટિશન ફગાવી દીધી છે, ત્યારે હવે આ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલી એડ-ઇન્ટરિમ રાહતને લંબાવવામાં ન આવે.

આ કોર્ટ દ્વારા આદેશમાં નોંધાયેલા કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજદારોના વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા કરવામાં આવેલી વિનંતી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

(વિપુલ એમ. પંચોલી, ન્યાયમૂર્તીશ્રી)

શ્રીલતા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.